

ΕΤΟΣ Δ' ΧΑΝΙΑ 15 ΜΑΡΤΙΟΥ 1925 ΑΡΙΘ. 8

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ

Έτησια Δρ. 25

Έξαμνην » 12.50

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΗΣ = ΠΟΔ. ΚΑΛΔΗΣ

ΑΥΓΕΡΙΝΟΣ

ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟ ΚΡΗΤΙΚΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΣΥΛΛΟΓΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Χ. Χρηστοβασίλη : Η ΝΥΦΗ.—Ν. Β. Τωμαδάκη : ΡΟΔΟ-
ΦΥΛΛΑ.—Νίκου Μαρίνη : ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟΝ.—Ν. Β. Τω-
μαδάκη : ΜΗΤΕΡΑΣ ΠΟΝΟΣ.—Πέτρον Ροδιά : Ο ΝΑΥ-
ΑΓΟΣ.—Έρρίκου Κ. Φραντζισκάκη : ΟΤΑΝ ΓΕΝΝΗ-
ΘΗΚΕ.—Ν. Β. Τωμαδάκη : ΘΑΘΕΛΑ.—Δύση Μαριάη :
Ο ΜΥΣΤΑΓΩΓΟΣ.—Κώστα Ματζουράνα : Η ΝΕΡΑ Γ' ΛΑ—
Έρρίκου Κ. Φραντζισκάκη : ΜΙΑ ΠΟΥ ΤΟΥ ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ.—
Τ. Κρητικού (Μετάφραση) : ES PACE.—Π. Κοργάρον :
ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑΙ ΠΕΡΙ ΓΛΩΣΣΗΣ.—Μανώλη Σκουλούδη :
ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ.—Ρένου Μαργαρίτη : ΤΟ
ΑΝΕΠΩΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ.—ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΗΣ
ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ.—ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ.

*Stenographia Nipra
in lat. da*

Χ. ΧΡΗΣΤΟΒΑΣΙΑΝ

Η ΝΥΦΗ

* Ήταν θερτής κι' όλοφεγγαριά.

* Αφού δειπνήσαμε καλά καλά στην Καρδίτσα, προτιμήσαμε να πάμε στην Λαζαρίνα, εγώ και ο σύντροφός μου Καρατσιάς, νύχτα, για ν' αποφύγουμε και την φοβερή θεοσκληρή ζέστη, και κάθε κλέφτικο καρτέρι — ήταν τότε το ύστερινο καλοκαίρι της Θεσσαλικής σκλαβιάς — γιατί δεν μπορούσαν να φανταστούν οι Κλέφτες ότι εμείς και κάθε άλλος, σαν εμάς, είναι δυνατόν να ταξιδεύουμε νύχτα — μεσάνυχτα, και μας τόπιαναν πάντα μέρα.

Θά ήταν ως 11 της νυχτός, όταν καθυλικάσαμε, έχοντας μαζί μας και γυδ όπλοφόρους καθυλλάρηδες, και πήραμε τον δρόμο προς το Φανάρι. Τότε δεν ήταν ο σιδηρόδρομος, ο σημερινός. Μπροστά πήγαιναν οι όπλοφόροι μας και πίσω σ' απόσταση δικήσιων μέτρων και πλειότερο εμείς — έννοείται κι' εμείς όπλισμένοι, σαν άστακαί.

Είταν ένα φεγγάρι, μιὰ χρυσή όλοφεγγαριά, που έλουζε με χρυσάφι και με ήσυχια και σιωπή όλη την άπραντη Θεσσαλικήν πεδιάδα. Η καρδιά μου, καρδιά δεκοχτώ χρονών παιδιού, κι' ή φαντασία μου φαντασία μουσόληπτη κι' έρωτεμένη πετοόσαν ως τον κατάχρυσον δισκο του Φεγγαριού, σαν σε κατάχρυσο άεροπλάνο, κι' αγνώστου αν άπ' έκει ψηλά τον Κόσμο και πλειότερο την πατρίδα μου, την Ήπειρο, πουχε στην άγκαλιά της και νκνούριζε μητρικά την πρώτη μου Άγάπη.

Τι γλυκός πούναι ο Έρωτας στην νεανική ήλικία ! . . . γλυκότορος κι' από την ροδοζάχαρη της Πόλης κι' από το μέλι του Έμμηττου, κι' από τὰ σόκα της Ίωνίας, κι' από τὰ σταφύλια της Άτικής.

* Εκεί, που ζυγόναμε στο χωριό Ίσαρι, ο σύντροφός μου ξεδρόμισε δεξιά, ένφ οι όπλοφόροι μας τραβούσαν τον ίσιον δρόμον.

— Γιατί άφίνεις τον δρόμο ; Τόν ρώτησα.

— Εγώ, δεν περνάω πλειά άπ' αυτό το χωριό . . . (Μου άπάντησε). Σας περιμένω, ή να με περιμείνετε πέρα από το Ίσαρι. Τό σύνθημά μας τρεις συριγματιές και άλλες τρεις ή άπάντηση.

* Θέλησα να τον ακολουθήσω κι' εγώ, άλλ' είχαν ξεμακρύνει πολύ οι όπλοφόροι μας κι' έτσι αναγκάστημι να τους ακολουθήσω και ν' αφήσω τον σύντρόφό μου να πάη μονάχος του.

Μπροστά στ' άλλωνια του χωριού ήύρα τους όπλοφόρους, που μας καρτερούσαν, τους είπα ότι ο σύντροφός μας λοξοδρόμησε από την άλλη την μεριά και τραβήξαμεν όλοι μαζί προς το πηγάδι του χωριού, που είταν στην άκρη στ' άλλωνια, για να πιουμε νερό κι' εμείς και τὰ ζώά μας.

Πριν φτάσωμε στο πηγάδι, — είμαστε κάμιμιά είκοσιπενταριά μέτρα ακόμα μακρυνά, — διακρίναμε μέσα στ' άπλετο φεγγαρόφωτο μιὰ γυναίκα να σέρνη νερό από μέσα

με το σίκλο της. Φορούσε την κάτασπρη θεσσαλική νυφική στολή, με την άντρόπρηπη περικεφαλαία, (Κουκουμπλιάφα), και τέσσερες-πέντε άρμάδες από μεγάλα άργυρά νομίσματα στα στήθια της, και στην ζώση της, που άστρφεταν στην λάμψη του Φεγγαριού. Ένφ λοιπόν εμείς προχωρούσαμε προς το πηγάδι, και με κάποια γληγοράδα για να την προφτάσωμε, να μας δώση τον σίκλο της να δγάλωμε νερό, αυτή, στην στιγμή, έδωκε την στάμνα της στον ζερβό της τον ώμο, πήρε με το δεξί της χέρι τον σίκλο κι' έγεινε . . . άφαντη μες από τὰ μάτια μας !

Τι είχε γείνει ; Δεν είταν τίποτε γύρα στο πηγάδι, ούτε δέντρα, ούτε φράχτες, ούτε μάντρες, ούτε σπίτια που να μπορούσαν να την κρύψουν !

Μείνικμε και οι τρεις άνκυδοι, άπορώντας τί να είχε γείνει ή νύφη μπροστά από το πηγάδι !

— Ήσικωμι θά είταν, άφεντικό ! Χωρίς άλλο ήσικωμι ! (Μου είπε ο πειό ήλικιωμένος από τους δυό όπλοφόρους).

— Άληθινά ήσικωμι ! (Πρόσθεσε κι' ο άλλος, ο νεώτερος κι' έκανε τον σταυρό του). Πρώτη φορά το βλέπω στην ζωή μου αυτό το θαύμα.

— Κι' εγώ (του είπα) πρώτη φορά το βλέπω . . .

Κι' άρχισα να νοιώθω ένφ φρικτό φόβο μέσα μου.

— Για κύτταξε, άφεντικό, μου είπε ο πρώτος) τί ώρα νάναι ; Δεν πώς τὰ ήσικώματα και τὰ φαντάσματα δγαίνουαν από τὰ μεσάνυχτα και περπατούν ως το πρώτο λάλημα του πρώτου μαύρου πετεινού . . .

* Έδγαλα τ' όρολόγι μου κι' είδα ότι είταν μεσάνυχτα και τρία—τέσσερα λεπτά.

— Μεσάνυχτα ! (Του είπα). Μεσάνυχτα και, λίγα λεπτά παρασμένα.

— Τότε, χωρίς άλλο, είταν ήσικωμι, φάντασμα . . .

* Εκείνη την στιγμή ένως χωρικός άκούοντας τες όμιλίες μας από το παρακείμενο άλλων σηκώθηκε από το στρώμά του και ήρθε κοντά μας.

— Τι τρέχει, πατριώτες ; (Μας ρώτησε). Θέλετε τίποτε ;

— Τι να θέλωμε ; Του άπάντησα]. Είδαμε μιὰ νύφη αυτή την στιγμήν να δγάξη νερό από το πηγάδι και την χάσαμε μες από τὰ μάτια μας ! . . . Αναλήφθηκε !

* Ο χωρικός έκαμε τον σταυρό του τρεις-τέσσερες φορές συγκρατούμενα, χωρίς να μας άπαντήη.

— Τι τρέχει ; Τόν ρώτησα.

— Τι να τρέχη ; (Μου άπάντησε). Είν' ή Νύφη . . . το φάντασμα τ'ς Νύφ'ς.

— Το βλέπετε έσείς έδω πέρα ;

— Άχά ! Του γλέπουμη ! Βγαίν' ούλο και τὰ μεσάνυχτα κι' ούλο τες όλοφεγγαριές ! Την καϊμέν' ! Την καϊμέν' ! Δεν κάν' όμως κακό ή καϊμέν' ! Θεός σωρώσ' τη ! Θεός σωρώσ' τη ! Δεν έχει κάνει κανέναν κακό ως τὰ σημερα σ' όσους την έχουν ίδει . . .

— Και τί ξέρετε, (τόν ρώτησα) γι' αυτό το φάντασμα ;

Θά εἶταν δέβια χωρισνή σας αὐτὴ ἡ Νύφη . . .

— Ἀχά, χωρισνή μας εἶταν. (Μοῦ ἄποκριθῆκε) Χωρισνή μας ἡ καίμην' !

— Πέ μου, λοιπὸν τὴν ἱστορίαν της . . . Τὸν ρώτησα ἀνυπόμονα.

— Ἐχ'ς ἄρεση νὰ κλάψ'ς ἀφροντικό μ' ; (Μοῦ εἶπε σὲ λυπητερό ὄρος). Νὰ σ' τὴν ποῦ, ἀφοῦ τὸ θέλ'ς. Ἄκ'σε, τώρα νὰ τὴν μάθ'ς τὴν ἱστορίαν, ποῦ θέλ'ς :

«— Μιὰ φορά, στὸν καιρὸ τοῦ μυριοκατάρτου Ἄλλη—
« πιασᾶ, ποῦ πάγωνε, ἀπὸ τὸ φόβο, καὶ τὸ γάλα στὸ θυζὶ
« τῆς μάννας, καὶ γένωνταν λιθάρι, πέρασε ἀπὸ τὸ χωριὸ
« μας ὁ ἀντίχριστος ὁ Ἰσοῦφ-Ἀράνης. Τὴν ὥρα ποῦ περ-
« νοῦσε ἀπ' ἔσω-γιά, ποῦ στεκόμαστε, μιὰ νύφη, ἡ πλειὸ
« ὄμορφη νύφη τοῦ χωριοῦ μας, στέκονταν στὸ πηγάδι·
« αὐτὸ κι' ἔσερνε νερὸ νὰ γεμίση τὴν στάμνα της. Μόλις
« τῆς ἔρριξε τὰ μάτια ἀπάνω της ὁ τρομερὸς Ἀράνης,
« αὐτὴ πάγωσε ἀπὸ τὸ φόβο της καὶ «πλούμμμ !» ἔπεσε
« μὲς τὸ πηγάδι καὶ πνίγηκε ! Ὅταν ἔφυγε ὁ Ἀγαρηνός,
« τὸ χωριὸ τὴν ἐδῶγλε ἀπὸ τὸ πηγάδι πεθαιμένη καὶ τὴν
« ἔπαιψε μὲ μεγάλη πομπή. Ἀπὸ τότε κάθε φορά, ποῦναι
« ὀλοφεγγαριά, ἔρχεται τὰ μεσάνυχτα ἡ πνιγμένη Νύφη
« μὲ τὸν σέκλο της καὶ μὲ τὴν στάμνα της, σέρνει νερὸ
« καὶ ξερχνίζετα . . . Ποῦθε ἔρχεται ; Κανεὶς δὲν ξέρει !
« Ποῦ πάει ; Κανεὶς δὲν ξέρει ! Μυστήριον ! Ἄλλ' ὅσοι
« τὴν εἶδαν δὲν ἔπαθον τίποτε. Δὲν κάνει κακὸ ἡ καίμην
« σ' ὅσους τὴν εἶδον . . . »

Καὶ τελειώνοντας αὐτὴν τὴν θλιθερὴ ἱστορίαν τοῦ φαν-
τάσματος, μὲς ρώτησε :

— Μπᾶς θέλετε νὰ σας δῶλω νερὸ νὰ πιήτε ;

— Ὅχι ! Τοῦ εἶπαμε καὶ, κλονοχητίζοντας τον φύ-
γμα.

Σὲ λίγη ὥρα ἀνταμωθήκαμε μὲ τὸν σύντροφό μας, ποῦ
μας καρτεροῦσε μεσοδρομῆς πέρα ἀπὸ τὸ χωριὸ πρὸς τὸ
ἄλλο τὸ χωριὸ, τὴν Λοξάδα. Ἐτρέμαμε ἀπὸ τὸν φόβο ἢ
ἀπὸ τὴν ἱερότητα τοῦ φαντάσματος, κι' ἐκεῖνος σὰν νάχε
προμηντεύσει τὸ πάθημά μας, μὲς ρώτησε :

— Πῶς τὰ περάσατε ; Μήπως εἶδατε τὴν Νύφη στὸ πη-
γάδι ;

— Τὴν εἶδαμε !

— Τὴν εἶδατε ; Εἶδατε ποῦ ἔκμα καλὰ ποῦ δὲν ἦρθα
μαζὶ σας ; Τὴν ἔχω ἰδεῖ κι' ἐγὼ μιὰ φορά καὶ λίγο ἔλειψε
νὰ πεθάνω ἀπὸ τὸν φόβο μου. Ἄν τὴν ξαναἶδῶ χωρὶς ἄλλο
θὰ ξεφυγήσω ἀμέσως.

Ἀπὸ τότε, κάθε φορά ποῦ τύχη νὰ περπατᾶω τὰ μεσά-
νυχτα μ' ὀλόγεμο φεγγάρι, ὁ νοδὸς μου πετάει στὴν στοιχει-
ωμένη Νύφη τῆς Θεσσαλίας.

Γιάννινα 18 Γεναριοῦ 1918.

◆◆◆ ΡΟΔΟΦΥΛΛΑ ◆◆◆

ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΟ ΣΤΟΝ ΑΓΑΠΗΤΟ ΜΟΥ ΦΙΛΟ ΓΙΩΡΓΟ ΣΠΥΡΙΔΑΚΙ

Τὶ νὰ κόψω τί νὰ πλέξω ρόδα φύλλα ;
Νεκρικό μόν' ἄς ἀνθήσει κυπρίσσι !
Ὅτ' ἡ δάφνη μ' εἶχε νὰ μ' ἀφήσῃ
ὄτε ἡ μυρτιά σὲ πόλεμου κυρίλι.

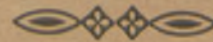
Μήπως ρόδα στὴ ζωὴ ποτέ μου εἶδα ;
τῆς σιγῆς τὸ νεκρολούλουδο ἄς ποθήσῃ
γλυκολάλητο ἡ ψυχὴ μου κυπρίσσι,
καὶ δευδὴ τοῦ τάφου τὸ κορμί μου ἐλπίδα !

Καὶ ἂν ἔρθῃ ἐκεῖνη καὶ μοῦ εἶπῃ :—μὴλα
τί πεθαίνεις ; Μιὰ ψυχὴ νὰ δώσῃ
μὴ γιὰ μένα, γιὰ ἐνὸς τάφου τὴ κυρίλι !

—Στῆς ζωῆς τὰ τρισοῦχα ἔχει ἀρῆσει
ἡ μορφή σου ; ὁ κόσμος μιὰν ἀντριχίλα
καὶ ποθώντας σε ποθῶ τὸ κυπρίσσι

*Εν Χανίοις τῇ 18ῃ Νοεμβρίου 1923

N. B. ΤΩΜΑΔΑΚΗΣ

ΝΙΚΟΥ ΜΑΡΙΝΗ

ΤΟ ΝΑΥΑΓΙΟΝ

Θά εἶναι μισὴ ὥρα ἀπ' ὅτου τὸ καράβι ξανοίχτηκε
στὸ πέλαγος. Ἦταν ἕνα κόττερο ἀρκετὰ μεγάλου μεγέθους
καμωμένο μὲ τὸν τελευταῖο λόγο τῆς ναυπηγικῆς τέχνης.
Φρούριο τῆς θάλασσας ἀληθινὸ, Καὶ τόσα ἂν καὶ δὲν εἶχε
μεγάλου ἀέρα, ὅμως ἐπήγαινε σκίζοντας ὑπερήφανα τὰ νερά
τῆς θάλασσας, μὲ ταχύτητα ζηλευτὴ, σηκώνοντας ἀφροὺς
προστίττα του, μὲ τὰ παληκάρια του, τὰ θαλασσοδαομένα
ναυτάκια νὰ τρέχουν ἀκούραστα ἐδῶ καὶ ἐκεῖ, σὰν γοαν-
τένιοι βράχοι ἀπάνω στὸ πεῖδ ἀπόσβλητο βουνό.

Καὶ δίπλα στὸ τιμόνι ὁ τολμηρὸς Καπετὰν Μήτσος.
Τὸ θαλασσοπούλι, ποῦ τόσες φορές πέταξε περὶφρονώντας
τὸ θάνατο, ποῦ προστὰ του πάντοτε βρισκότανε, τοῦ κά-
κου ὅμως, γιὰ νὰ τὸν πάθῃ. Δίπλα του ὁ Καπετὰν Ἀντρέ-
ας σωστός ἀπόμαχος θαλασσινός, σκυφτός, σκεφτότανε
ποιὸς ἔχει τί.

—Γιατί, Καπετὰν Ἀντρέα, εἶσαι λυπημένος, ρωτᾷ ὁ
Καπετὰν Μήτσος.

Ἄπόμαχος δὲν ἀπήντησε, παρὰ θλιμμένα μ' ἕνα
βλέμμα ἔτοιμο νὰ σβύσῃ, εἶδει ἕνα σημάδι σὸν δρίζοντα.
—Ἐ, τί εἶναι ἐκεῖ, δὲν βλέπω τίποτα, εἶπεν ὁ Καπε-
τὰν Μήτσος.

—Ἐγὼ ὅμως, Καπετάνιε, βλέπω καὶ βλέπω κεῖνο τὸ
συννεφάκι, ποῦ φωνάζει κίνδυνος. Ὁ Πλοίαρχος παρα-
ξενεύτηκε καὶ εἶπε :

—Καλὰ καὶ μ' αὐτό. Καὶ μ' αὐτὸ, ἔχασες τί σοῦπα
προχθὲς γιὰ τὸ καράβι ; Τρέλλες, τρέλλες, μὴ μοῦ τίς
θυμίζεις πειά.

—Καὶ ὅμως, Καπετάνιε, ἀπήντησε μὲ φοίχη τόσα ὁ
Γέρω ναύτης, ποῦ θυμήθηκε κάτι φοβερό. ποῦ ἔκαμε τὸν
Πλοίαρχο νὰ προσέξῃ καλύτερα, ὅμως μὲ τέτοιο καράβι

καὶ σὲ τέτοιο καιρὸ πνιγῆκανε τόσα παληκάκια, ἐνῶ τὸ καταραμένο αὐτὸ ἐκάθιζε ἀκέραιο σὲ μιὰ φιλόξενη ἀμμονδιά κι' ὕστερα τὸ βγάζανε, τὸ σιάζανε καὶ τὸ πουλούσανε ἀπαράλλακτα ἕως γίνηκε μὲ σένα.

— Ὅμως, εἶπεν σχεδὸν ἀπολογούμενος ὁ Πλοίαρχος, ἔλοι μοῦ ἐλέγατε νὰ μὴν τὸ πάρω, μὰ κανεὶς δὲν βρέθηκε νὰ μοῦ πῆ κι' ἕνα ἐπεισόδιο ἐπὶ τέλους, νὰ μοῦ δώσῃ μιὰ γεροὶ ἀπόδειξι ὡς που νὰ μὲ πείσῃ. — Ὁ Γέρωσ δὲν ἀπήντησε παρὰ ἔμεινε σκεφτικός. Ἐν τῷ μεταξύ ὁ οὐρανὸς εἶχε σκεπαστῆ ἀπὸ μαῦρα χοντρά σύννεφα, σὺν πένθιμος πέπλος νεκρικοῦ θαλάμου, καὶ τὰ ναυτάκια μαζεύτικαν κοντὰ στὸ Πλοίαρχο, γιὰ ν' ἀκούσουν τὴν ὁμιλίαν γιὰ τὸ καράβι τῶν. Μιὰ στιγμὴ ὁ Καπετὰν Ἀντρέας ἐσήκωσε τὸ κεφάλι του καὶ ἄρχισε :

— «Εἰμαστε, θάναί τόρα μισὸς χρόνος, μέσα σένα ἀλιευτικὸ κότερο, ὅταν φουρτούνα μεγάλη μᾶς παρέσυρε μακροῦν, πολὺ μακροῦν καὶ νομίσαμε πὼς δὲν θὰ ξαναδοῦμε τὸν κόσμο. Γύρω μας βουρὰ πελώρια ἀνεβοκατεβαίνανε καὶ μεγάλοι ὄγκοι βαμβάκι μᾶς περιζώναν, βαμβάκι ἀφροτό, ποῦ ἀντὶ νὰ μᾶς νανοριζῆν μὲ τὴν μαλακάδα του, εἰρωνικὰ προετοίμαζε τὸ θάνατό μας. Ἀκούνητοι, πιασμένοι ἀπὸ ἕνα πρόχειο ξύλο κυτάζαμε τὴν πάλιν τῶν στοιχείων μέσα στὴν ὁποία, ἀμυαλα πουλιὰ βρεθήκαμε. Στὸ τέλος βροχὴ πολλὴ σκέπασε ὅλα περίξ καὶ δὲν ἄφησε νὰ βλέπωμε, παρὰ ὅ,τι γινότανε γύρω ἀπὸ τὸ καράβι μας».

Ἐδῶ στάθηκε μιὰ στιγμὴ ὁ Καπετὰν Ἀντρέας νὰ ξανασάνῃ, ἐνῶ ἡ πρώτη ἀστροπὴ τῆς μπόρας, ποῦ ὀρητικὰ θὰ ξεσποῦσε σὲ λίγο διέσχισε, ἐπ' τὴ μιὰ μεριά ὡς τὴν ἄλλη τὸν οὐράνιο θόλο.

Ἐνα ρεῦμα δυνατὸ ἀπὸ ἄερα τοὺς ἔκαμε νὰ πιαστοῦν δυνατώτερα.

Ὁ Γέρωσ ναύτης ξερόβηξε καὶ ἄρχισε :

— «Ἐνῶ λοιπὸν φίλοι μου, ὅλα αὐτὰ γινόνισαν γύρω μας, μακροῦν σὺν πετακίσια μέτρα ἀκούστηκαν κάτι κρότοι. Σὲ λίγο μόλις ξεδιακρίναμε ἕνα καράβι νὰ τρέξῃ καταπάνω μας ὀρητικά. Τὸ καράβι ἔβγανε κάτι κρότους ποῦ ὁ πλοίαρχός μας γιὰ νὰ μᾶς καθησυχάσῃ ἔλεγε πὼς ἦσαν ἀπὸ τὰ σπασμένα ξάρτια ποῦ ἔτριζαν. Κι. ἐνῶ μόλις ἐφαινότανε τὸ γοργότερο καράβι στὸ κατὰστρωμά του ξεκαθαριστὰ ἐβλέπαμε σκιὲς μαῦρες νὰ κινουῦνται ἀνήσυχτα. Πάλι ὁ Καπετάνιος μᾶς ἔδωσε τὴν ἐξηγήσι πὼς εἰνεὶ ναυτάκια ποῦ φροντίζον νὰ σώσουν ὅ,τι ἔμεινε ἀπὸ τὸ ξελογιασμένο κότερό τους. Μὰ μεῖς δὲν μπορούσαμε νὰ τὸ πιστέψωμε. Γιατὶ μὲ σένα τὸ καιρὸ δὲν εἶχαν κανένα λόγο νὰ τρέχουν ἔτσι δαμνισμένα, οὔτε μπορούσαν νὰ σώσουν τὸ καράβι τους στὴν κατάστασι ποῦ τὸ εἶχε φέρει κείνη ἡ ἀντάρα.

Κυτάζαμε λοιπὸν τὸ παράξενο θέαμα ὅταν ξάφνου βλέπωμε μιὰ μαύρη σκιά νὰ πετιέται στὴ θάλασσα, ἐνῶ οἱ ἄλλες γοργότερα ἐκινουῦντο πάνω στὸ κατὰστρωμα.

Ἐστερα ἀπὸ λίγο ἕνα κῆμα πελώριο ἐγύρισε τὸ καράβι σχεδὸν κάθετο, ἐνῶ ἄλλο κῆμα ἄρπαξε ὅ,τι βρισκόνανε στὸ κατὰστρωμα : ξάρτια καὶ ἀνθρώπους, καὶ τοὺς πέταξε μὲ κρότο στὴ θάλασσα. Ἐμεῖς δὲν εἶδαμε τίποτα ἄλλο παρὰ τὸ καὶ νὰ ἐξαφανίζεται γιὰ μιὰ στιγμὴ σὰ νᾶχε ἀλαφρώσει ἀπὸ μεγάλο βάρος». — Ἐδῶ ὁ Καπετὰν Ἀντρέας στάθηκε νὰ ξανασάνῃ λίγο, ἐκύτταξε ὀλιβερά τὸν οὐρανὸ κι' ἀντικρίζοντας μιὰ ἀστροπὴ του, ἀναστένανε βαρεῖα καὶ ἐξακολούθησε. — «Εἶχαμε πιά ξεχάσει κείνη τὴ φοβερὴ ὀπτασία, ὅταν μιὰ ἀνθρώπινη φωνὴ ἀπὸ τὴ θάλασσα μᾶς ξύπνησε ἀπὸ τὸ λήθαργό μας. Ἦτανε ἕνας ναυαγὸς ποῦ ἡ τύχη τὸν ἔφερε δίπλα μας, τὸν ἐσύραμε ἀπάνω, τοῦ δώσαμε κάμποσο ροῦμι, τὸν συνεφέραμε λίγο καὶ θελήσαμε νὰ ἀνοίξωμε τὸ βιβλίον τῆς Ὀδύσειας του. Νὰ μὴ σᾶς τὰ πολυ-

λογῶ ἦταν ἕνας ναύτης στὸ καράβι κείνο ποῦ κάμποση ὄρα ποιήτερα εἶδαμε νὰ θαλασσοδέρονται. Εἶχε γίνει ἐκεῖ ἕνα ἄγριο δράμα. Εἶχαν ἕνα γέρω ναύτη ἀπαράλλακτο σὺν καὶ μένα ποῦ ἤξερε πὼς τὸ καράβι τους ἦταν στοιχειωμένο. Ἡ ὁμιλία τους ἔφερε στὴ σειρά καὶ μιὰ παλιὰ ἱστορία γι' αὐτό.

Ὁ Γέρωσ ναύτης διηγήθηκε πὼς ἐφανερώθηκε, πὼς τὸ καράβι τους ἦταν στοιχειωμένο καὶ ἄλλα παρόμοια,

Ὁ Καπετάνιος ἔμεινε πρὸς δὲν ἤθελε ν' ἀκούσῃ γιὰ τέτοια πράγματα, ἐθύμως καὶ διέταξε νὰ ρίξουν τὸ Γέρωσ ναύτη στὴ θάλασσα. Τότε τὸ πλήρωμα γίνηκε δυὸ στρατόπεδα, κι' ἄρχισαν νὰ φαγόνονται, ἄλλοι γιὰ νὰ ρίξουν τὸ γέρω στὴ θάλασσα κι' ἄλλοι γιὰ νὰ τὸν σώσουν. Στὸ τέλος δυὸ δυνατοὶ τὸν ἄρπαξαν καὶ τὸν ἔρριξαν στὴ θάλασσα. — Ἐδῶ ὁ Γέρωσ θαλασσόλυκος στάθηκε, ξερόβηξε κυττάζοντας λοξὰ τὸν πλοίαρχο σὰ νὰ ἤθελε νὰ μπεῖ μεσ' τὸ μυαλό του, κι' ἦταν αὐτὸ προμήνυμα, μελλοντικὸς φόβος, ἐτοιμάστηκε νὰ ἐξακολουθήσῃ. Ὅμως ἐκείνη τὴ στιγμὴ ἕνας κεραυνὸς ἔπεσε στὴν ἄκρῃ τοῦ καταρτιοῦ καὶ ἔκοψε ὅλο τὸ πᾶνω μέρος του. Ὁ Καπετάν Μῆτσος βλαστάμηξε ποῦ δὲν μπορούσε ν' ἀντισταθῆ στὴ δύναμι τῆς φύσεως καὶ ἔσφιξε δυνατώτερα τὸ τιμόνι. — «Κι. ἦταν ἐξηκολογήθησε ὁ Καπετάν Ἀντρέας, ὁ Γέρωσ ναύτης αὐτὸς ἡ σκιά ποῦ εἶδαμε νὰ πετιέται στὴ θάλασσα, Ἐστερα οἱ ναῦτες τοῦ καραβιοῦ ἄρπαχτήκαν στὰ γερά, ὥσπου τὸ κῆμα τοὺς ξεχώρισε προσφέροντας σὲ καθένα τὴν περὶ κούρα ἀγκαλιά». Καὶ σηκώνοντας ὁ Καπετάν Ἀντρέας τὴ φωνὴν του, «Ξέροις, Καπετάνιε μου, ποῦ ἦταν κείνο τὸ καράβι; Ἦταν αὐτὸ ἐδῶ ποῦ ἀσυλλόγιστα ἄγροσες καὶ ποῦ ταξιδεύεις τόρα ἄξενόισατα». Δὲν εἶχεν περᾶσει πολλὰ δευτερόλεπτα ἀπ' ὅταν ὁ γέρωσ ναύτης ἔπαψε τὴ διήγησί του, καὶ ὁ καπετάν Μῆτσος παίρνοντας κι' αὐτὸς τόρα τὴ σειρά του σηκώνεται καὶ μὲ ἕνα θυμὸ ποῦ μπορούσε νὰ συγκρατήσῃ καὶ τοὺς κεραυνούς ποῦ ἀδιάκοπα ἔπεφταν γύρω του. — «Παλιόγερε, λέγει, τοὺς φόβους σου στὴ θάλασσα θὰ ρίξω καὶ σένα γιὰ νὰ τοὺς κρατᾶς συντροφιά».

Ἦταν τόσο ὀργισμένος ὥστε κανεὶς ἀπὸ τοὺς ναῦτες του δὲν τόλμησε ν' ἀντικρούσῃ τίς ἀστροπὲς τῶν ματιῶν του καὶ τὸν ἄφησαν νὰ ρίξῃ, χωρὶς νὰ λυπηθοῦν, τὸ δύστυχο γέρω στὴ θάλασσα. Ἡ ψυχὴ του πέταξε ψηλὰ μὰ ἄφησε τὸ φοβερὸ μυστικὸ τῆς στὸ καράβι τους. Ἦταν στοιχειωμένο.

Τὰ κύματα ποῦ σὲ λίγο περίσσειαν, τὸ τύλιξαν, τοῦ ἐχύθησαν κάμπορες φορὲς καὶ τέλος ἄρχισαν νὰ τὸ γεμίζουν. Ὁ καπετάνιος ἔρριξε μιὰ βάρκα στὴ θάλασσα καὶ ἄφησε τοὺς ναῦτες νὰ μποῦν πρώτοι. Μὰ ὅταν τελευταῖος αὐτὸς ἐτοιμάζονταν νὰ πηδήσῃ, ἕνα πελώριο κῆμα τὸν ἄρπαξε καὶ τὸν πέταξε στὸ βάθος τοῦ καραβιοῦ του. Οἱ ναῦτες τοῦ ἀπὸ μακροῦν τὸν εἶδαν γιὰ τελευταία φορὰ στὸ κατὰστρωμα μαζὺ μὲ μιὰ ἄλλη σκιά ποῦ τοῦ ὄρωμοσε. Εἶπαν πὼς ὁ θαλασσόλυκος Καπετάν Ἀντρέας ἐβρυνολάκισσε καὶ πῆγε νὰ ἐδικηθῆ τὸ δῆμιό του. Σὲ λίγο τὰ κύματα κατὰπλαν τὴ βάρκα καὶ τὸ τελευταῖο λείψανο τοῦ καραβιοῦ, θάφτοντας γιὰ πάντα τὸ φοβερὸ μυστικὸ του μέσα στὰ βαθειὰ νερά τῆς φουρτουνιασμένης θάλασσας. Καὶ τὸ φύλαξαν πιστὰ.

Γιατὶ ἦταν ἡρέμησαν κανεὶς δὲν μπορούσε νὰ πῆ τίποτε γιὰ τὸ ἄγριο δράμα ποῦ εἶχε συμβῆ.

ΜΗΤΕΡΑΣ ΠΟΝΟΣ

Στ' ἀπόφευγξ τῆς νύχτας. Ἐστὸ δειλὸ ἀπρογιάλι
μὴ πικρὴ νικηφόρο πάλι
ἱερὸ τὸ κρᾶδι προβάλλει

ἢ δύναμη ἢ κυβερνήτρα;

Κ. Ἄν δὲν προβάλλει τὸ κρᾶδι ἀντ' ἔλλει;
ὠχρόλμπρη σελήνη!

Κι' ἂν ὄχι ἐκείνη;

ἢ ἐλπίδα κρηγορήτρα!

Ἐστειρέφην τὰ μάτια μου δὲν βλέπουν ἄστ' ἀπρογιάλι
κινέην θράδα, μὲ τὸ κρᾶδι νὰ προβάλλῃ
ἢ σιλουέτα τοῦ ξενιτεμένου τοῦ παιδιοῦ μου!

Κι' ἀντὶς ἐκείνη, ἢ λμπρὴ σελήνη ὠχρὸ φῶς χύνει;
ἢ ἐλπίδα αὐτὴ ἐκείνη

κρηγορήτρα καὶ κυβερνήτρα μένει ἄστ' κόσμο!

Κι' ἢ πρώτη δίνει, κι' ἢ ἄλλη σβύνει, μόνη μ' ἀφήνει
χωρὶς νὰ βλέπω νὰ συσπλέκω τοῦ λογισμοῦ μου
ἀχμισεμένη ξενιτεμένη τῆ σιλουέτα τοῦ μοναχοῦ μου!

201124

N. B. ΤΩΜΑΔΑΚΗΣ

ΠΕΤΡΟΥ ΡΟΔΙΑ

Ο ΝΑΥΑΓΟΣ

Ἐπὶ τέλους τὸ κατόρθωσε! Εἶχεν ἀναβῆ.
Ἀνάμεσα στὶς πρασινάδες τοῦ κήπου τὴν ξεχώρησε, κι' ἐ-
τάχυνε τὸ βῆμα του νὰ τὴν συναντήσῃ ὅπως τὸ μικρὸ
παιδί τὴ μητέρα. Προχώρησε πατώντας τὴν ἀνθοκεντη-
μένη γλῶσση, περνώντας ἀνάμεσα στὰ δένδρα ποῦ οἱ καρπι-
σιμένοι κλώνοι τῶν τὸν ἀνάγκαζαν νὰ σκύβῃ νὰ ὑποκλιθῆ
στὰ πλούτη τῶν, νὰ χαιρετήσῃ ταπεινὸς τὴν ὁμορφιά
τῶν.

Καὶ τί χαρὰ! Ἐκείνη ἔτρεξε νὰ τὸν προϋπαντήσῃ
καὶ σὲ μιὰ στιγμὴ ποῦ σήκωσε τὰ μάτια του, τὴν εἶδε νὰ
στέκεται ἐκεῖ μπροστά του γελαστή. Μ' ἓνα ἐπιφώνημα
χαρᾶς ἀνοίξε τὰ χεῖλιά του καὶ ἡ ἠγχή του ἄφησε μόνο λέ-
ξεις ἀνάρθρους σὰν δειλὴ παρθένα ποῦ μὲ τρεμουλιαστὴ
λαλιά ζητεῖ νὰ ψάλλῃ τῆς χαρᾶς τὶς τὸ πρῶτο τραγοῦδι. Κι'
ἐκείνη γελώντας τοῦ λέγει: Σὲ εἶδα ἐκεῖ πέρα κι' ἔτρεξα
νὰ σὲ προϋπαντήσω.

—Σ' εὐχαριστῶ κυρία, τῆς ἔλεγεν ἐκεῖνος, καὶ ἄρπαξε
τὸ χέρι τῆς ποῦ τοῦ ἔδωσε νὰ τὸν χαιρετήσῃ.

—Ἐ καὶ σοῦ ἀρέσῃ λοιπὸν ἔδῳ; τὸν ρωτοῦσε πάλιν
ἐκείνη γλυκομίλητη.

—Ἄν μοῦ ἀρέσῃ! Ἄλλ' αὐτοὶ οἱ τόποι ἦσαν τὸ ὄ-
νειρό μου κυρία, διὸ δνειρεύθηκα μὲ πόθο, διὸ ζητούσα
χρόνια καὶ χρόνια τώρα τὸ βρισκῶ. Δὲν θέλω τίποτε ἄλλο,
δὲν ζητῶ τίποτε πια.

—Ἐ τότε νὰ μείνῃς γιὰ πάντα ἐδῶ.

—Πόση καλὴ εἶσαι κυρία, ἔλεγεν ἐκεῖνος ἐνῶ ἄρπαξε
πάλι τὸ χέρι τῆς καὶ τὸ φιλοῦσε μὲ δάκρυα χαρᾶς.

—Πᾶμε, τοῦ εἶπε τότε μὲ τόνο στοργῆς, πᾶμε νὰ κα-
θίσωμε. Θὰ εἶσαι πολὺ κουρασμένος.

—Ἄν ἤξευρες, κυρία, σ' ὄλον τὸν δρόμο ἐσκεπτόμουν

πότε θὰ ἔφτανα ἐδῶ πάνω νὰ ξεκουρασθῶ καὶ ὁμοῦς τώρα
δὲν αἰσθάνομαι καθόλου τὴ κούραση. Κι' ἐνῶ ἐπιγίγναιεν
χεροπιαστοὶ νὰ καθήσουν κοντὰ στὴ κισσοστεφάνοτη μαρ-
μαρένια βρύσι, τοῦ ἔλεγεν ἐκείνη πάλι:

—Φαίνεται πῶς ὑπόφερες πολὺ στὸν ἀνύφορο, ἀ-
λήθεια;

—Ὡ! ναι ἀληθινὸ μαρτύριο, κυρία. Ἐκουραζόμουν
καὶ δὲν εἴρισκα τόπο νὰ καθίσω, ἐζητοῦσεν ἡ πικραμένη
γλῶσσα μου νερὸ κι' οὔτε δροσιὰ δὲν εἴρισκα. Ἐστρεφοῦ-
ριζαν τὰ κορᾶκια πάνω στὸ κεφάλι μου, οὐρλιαζαν γύρω
τὰ θηρία. Κλαδιὰ ἐκλείναν τὸ δρόμο μου, ἐπιανόμουν ἀπὸ
τὰ λιθάρια, μὰ πῶς πρῶτο ἀγγισμὰ ἐκινούνητο ἀπάνω μου
αὐτὰ ποῦ δὲν κινουῦνται ποτέ. Κι' ἀπὸ τὰ κλαδιὰ ἄλλα μοῦ
ἔδιναν τ' ἀγαθὰ κλωνάρια τῶν βοήθεια, κι' ἄλλα ξερά,
μ' ἄρπαζαν ἀπὸ πίσω καὶ μὲ ξέσχιζαν μὲ φθόνον νὰ μ' ἐμπο-
δίσουν. Ὅμως ἐδῶ πάντα εἴρισκα θάρρος νὰ προχωρήσω
κι' ἐπὶ τέλους ἀνέβηκα. Τ' ἀλησμόνητα βάσανα πέρασα!
Αἱμάτωναν τὰ πόδια μου, ἐπλήγωναν ὀρὰ γόνάτα μου. Κι'
τὶ ψηλὸ ποῦ εἶναι τὸ βουνό σου κυρία. Σὰν θυμοῦμαι,
ὅσο ἀνέβαινα, τόσο μοῦ φαινότανε πῶς ἐπὶ ἴλωσε περισσό-
τερο μὰ ἐννοιωθα πῶς πάντα ἀνέβαινα κι' αὐτὸ μὲ παρη-
γοροῦσε. Ἄχ πόσο ποθητὴ ἴσαι στὸ κόσμῳ κυρία! Ὅλοι
λέγουν ἢ Εὐτυχία, ἢ Εὐτυχία.

Χαμογελώντας ἐγύρισε καὶ τὸν κύτταξε ἐκείνη μὲ τὰ
οὐράνια μάτια τῆς καὶ μετὰ ὀλιγόστομο σιγῆ τὸν ρώτησε:

—Κι' ἔκαμες πολὺ καιρὸ ν' ἀνέβης, στὸ βουνό;

—Ἀπὸ τότε ποῦ μοῦ ἄφηκαν τὰ παιδιὰ μου χρόνια,
ἀπὸ τότε πῆρα τὸν κακὸ ἀνήφορο.

Ἡ νύχτα τῆς ζωῆς ἀρχίζει μὲ τὰ ὄνειρα ἐπιθύρουν ἐ-
κείνη μονολογοῦσα. Κι' ἐκεῖνος ποῦ τ' ἀκούσε:

—Μὰ γιὰ μένα, κυρία, ξημέρωσε πια, δὲν εἶν' ἔτσι;

—Τὶ ζηλευτὰ ποῦ εἶναι τὰ οὐράνια! ἐκεῖ ποτέ δὲν
νυχτώνει, ἐξηκολούθησεν ἐκείνη, σὰν νὰ μὴν εἶχε ἀκούσει
τὸ ἐρώτημά του.

Ἐσηκώθησαν ἀπ' ἐκεῖ, κι' ἐκείνη κρατώντας τὸν ἀπὸ
τὸ χέρι τοῦ ἔδειχνε ὅλη τὴν ὁμορφιά τοῦ μεγάλου κή-
που τῆς.

Περνοῦσαν μεσ' ἀπ' τὶς δειροστοιχίες, σταματοῦσαν
μπροστά στὰ ὀλοπράσινα τοπεῖα καὶ στὰ κροστάλλινα νερά,
ἐκεῖ ποῦ τ' ἄνθη φυτευμένα μὲ θεῖα τέχνη πολύχρωμα, κι'
εὐδοκαστὰ ἐμοιαζαν μὲ ἀγγελικὰ θυμιατήρια.

Ἀπόμειναν σιωπηλοὶ στὴ συναυλία τῶν καλκελάδων
πουλιῶν, ποῦ δὲν διέκοπτε τὸ θλιβερὸ τραγοῦδι τοῦ
γκιόνη.

Ἐκεῖ κοντὰ στὸν ὄμοιο καρπὸ, ἐφύτρωσε λουλουδι
καὶ δίπλ' ἀπ' τὸ λουλουδι ἄλλο τρυφερὸ παρθένο φύλλο ἀ-
νοίγε στὸ φλοιὸ τὸ μικρὸ παράθυρό του κι' ὁ θαρραλέος
ἀναβάτης ἐνοίωθε μὲ μεγάλη ἀγάπη γιὰ ἅλα, γιὰ ὅλα μὲ
ἀπέραντη λατρεία. Μεθυσμένος ἀπ' τ' ἀρώματα τῶν λου-
λουδιῶν καὶ τῶν πτηνῶν τὸ κελάδισμα ἔγειρε νὰ κοιμηθῆ.

Ἐταλαιπωρήθη μὰ νὰ ποῦ ἔπρε τὸ γλυκόπιτο κρασί καὶ
ἦρθε ἡ ὥρα ν' ἀναπαυθῆ.

Ἐκοιμήθη κι' ἐκοιμήθη ὡς τὴν αὐγὴ κι' ὅταν ἡ δρο-
σοσαντισμένη αἴρα τὸν ξύπνισε μὲ τὰ χάρδια, εἶδε πάλι ἐ-
κείνη στὸ πλευρὸ του νὰ κάθεται, κρατώντας παιγνιδιάρικο
περιττέρι στὰ χεῖρια τῆς. Ἐσηκώθη κυττάζοντας τὴν εὐτυ-
χία καὶ τὸ περιττέρι τῆς καὶ δὲν ἐπροσέξε στὸ φεῖδι ποῦ
τοῦ εἶχε γίνε προσκέφαλο τὴν εὐτυχισμένη ἐκείνη νύκτα.

—Πολὺ κουρασμένος ἦσουν, τοῦ εἶπε, κι' ἐκοιμήθεις
τόσο βαρὺ ὕπνο.

—Κι' ὁμοῦς εἶδα τόσα πολλά, κι' ὅλα τρομακτικὰ ὄ-
νειρα κυρία. Τὶ ἀντίθεσις! Ἐκεῖ κάτω στὸ μεγάλο ἀνήφορο
ὄνειρευόμουν αὐτὸ ποῦ ἀπολαμβάνω τώρα, μὰ πάλι τώρα
ποῦ ἐξωντάνευαν νὰ ὄνειρά μου, ἐσηκώθη ὁ ἐφιέλτης ἀπὸ

τὸ μνημα του νὰ δείρη τὴ κουρασμένη μου ψυχὴ ἀλύπητα. Μὲ μιὰ χειρονομία σὰν νάθελε νὰ σταματήσῃ καὶ κρατήσῃ τὴς ζοφερὲς του σκέψεις μακρὰν, ἐσηκώθη καὶ κίνησε μαζὺ τῆς νὰ βγοῦνε πρὸς ἄπ' τὰ δέντρα. Τώρα ποῦ τὸ φεῖδι ἐμαζεύετο νὰ κοιμηθῇ ὁ εὐτυχὴς ὄνειροπόλος ἀνέβλεψε στὸν οὐρανὸ καὶ πέρα μακρὰν εἶδε νὰ κοιμῶνται στὴν ἀγκάλῃ του πελόρια σύγνεφα ποῦ ἔμοιαζαν κροεβάτια. Πάνω στὰ ὁποῖα ξαπλωμένες Ἐριννύες ἐκύτταζαν κάτω καὶ τ' ἀχτένιστα μακριὰ μαλλιὰ τους ἔφθαναν ὡς τὴ γῆ.

— Κυρία, εἶπε μὲ φόβο ὁ δύστηχος, γιὰ κύτταξε ἐκεῖ πέρα ἔρχεται βροχὴ.

— ὦ ναί, τὸ εἶδα ἀπεκριθὴ ἐκείνη, ἀλλὰ δὲν σοῦ εἶπα τίποτε.

— Μήπως φτάσει ἔως ἐδῶ ; βλέπω νὰ προχωρῇ πάντοτε.

— Ποιὸς ξέρει, φαίνεται ὅμως τόσο ὀρμητικῇ.

— Τότε νὰ φύγωμε.

— Ὅπου καὶ νὰ πᾶμε ἡ βροχὴ εἶναι γρήγορη καὶ θὰ μᾶς φτάσῃ, εἶπεν ἐκείνη, μὲ μικρὸ χαμόγελο ποῦ ἐπρόδιδε τὸν οἶκτο ποῦ ἠσθάνετο γιὰ κείνον.

Τότε ὁ φτωχὸς σὰν νὰ ἐνόησε ὅλα ἀρπάζοντας τὸ χέρι τῆς.

— Κυρία, τῆς λέγει, μὲ λυγμούς, μὴ μ' ἀφήσεις τὸ φτωχὸ πᾶρε με μαζὶ σου. Δὲν εἶπαμε πῶς θὰ μείνω πάντα μαζὺ σου ;

— Ναί ἀλλὰ δὲν μπορῶ νὰ σὲ πάρω μαζὶ μου καὶ μένε, ὅταν θὰ πετάξω, δὲν εἶναι εὐκολο πρᾶμα. Πόσο σὲ λυποῦμαι ! Δὲν εἶναι εὐκολο ὅμως νὰ βοηθῆθῃ πάντοτε ἐκεῖνος ποῦ λυπᾶται.

Σταμάτησε καὶ τὴν ἔβλεπε μὲ ἀνοιχτὸ τὸ στομα ἐνῶ ἐκείνη τοῦλεγε :

— Κύτταξε, προσφυλάξου τὸ νερὸ εἶναι πολὺ ἄγριο καὶ ἐγὼ . . .

Ἀπλωσε καὶ τοῦ πῆρε τὸ χέρι κ' ἐνῶ ἐκεῖνος τὴν ἔβλεπε ἀφηρημένως.

— Φεύγω, τοῦ λέγει, σφίγγοντάς του τὸ χέρι.

Ἐτέντωσε τὰ βλέφαρά του ὅταν ἐννοίωσε τὴν πάλαι του ἄδεια, ἀνοῖξε τὰ χέρια του σὲ δειλὴ παρακλήσι καὶ μὲ πνιγμένη φωνὴ ἐφώνησε :

— Νὰ περιπένω, κυρία, θάρθῃς πίσω ;

Μ' ἀνοιχτὰ τὰ φτερά ἐκείνη ἐσταμάτησε στὸν ἀέρα καὶ στρέφοντας πίσω τὸ ξανθόμαλλο κεφάλι τῆς.

— Ἄν μποροῦσες, εἶπες πάντα καὶ θάρθω,

Ἐσταμάτησε στὴ στάσι ἐκείνη γιὰ μιὰ στιγμὴ ἀκόμη καὶ κατόπιν ἀνακίνησε τὰ φτερά καὶ πάλι τὸν αἰθέριο δρόμο τῆς. Κι' ἐκεῖνος ποῦ δὲν εἶχε τὴν δύναμι νὰ τὴν παρακολουθήσῃ οὔτε μὲ τὸ ὑγρὸ βλέμμα του, ἐκλείσε τὸ πρόσωπο στὴς παλάμες καὶ ἔξεσπασε σὲ λυγμούς. Ὅταν ἔξαφνα ἤρθαν ἡ πρῶτες σταλαγματιᾶς τῆς βροχῆς. Ἐταράχθη, σὲ λίγο θάρτανε τὸ δυνατὸ νερὸ καὶ ἔπροεπε νὰ ζητήσῃ καταφύγιο. Ἄργια ἐκτυποῦσε ἡ βροχὴ κ' ἔκαμαν νὰ πέρνουν σ' νὰ στρώμα λουλούδια καὶ χλόη μαζὶ μὲ τοὺς κλώνους νὰ σωριάζωνται σὲ μανιασμένον φύσημα τ' ἀγέρα ἀνθη καὶ καρποί. Καὶ ὕστερα μιὰ πηχτὴ καταχνιὰ ἀπλόθη κι' ἐσαβάνωσε ὅλον ἐκεῖνο τὸ παράδεισο. Τὰ πουλιὰ ποῦ φλύαρε ἐχαιρέτησαν τὴν ἀνάβασί του εἶχαν ἔξαφανιστῆ καὶ ἄγρια ὄρνεα καὶ νυχτοπούλια βουβὰ πετοῦσαν μπρὸς στὸ πρόσωπό του. Θὰ νόμιζε κανεὶς πῶς φεύγοντα τὰ πρῶτα εἶχαν καλέσει στὸ μέρος τῶν τὰ δευτέρω. Σὰν νὰ ἐδηλητηρίασε ἡ καταχνιὰ ἐκείνη τὰ σπλάχνα του ἔχασε τὸ θάρρος : κι' ἡ ἐλπὶς κι' ἡ ἀπελπισία του τὸν ἔσπρωχνε νὰ φύγῃ. Κι' ἄρχισε σὰ φρενιασμένος νὰ τρέχῃ, νὰ φύγῃ, ν' ἀπομακρυνθῇ ἀπὸ τὴ κόλασι κείνη ζητώντας καταφύγιο. Ἐτραβοῦσε ξαφνι-

κὰ στὰ λημισσμένα νερά ποῦ φαίνονταν σὰν πλάκες κι' ἐσηκόνονταν ἡ λάσπες εἰς τὸ πρόσωπό του. Ἐζητοῦσε βοήθεια ἀπὸ τὰ χαμόκλαδα καὶ σὰν ὀργισμένα καὶ ἐκείνα τὸν ἀπόδιωχναν, τινάζοντας ἀπάνω του τὴ βροχὴ ! Πουθενὰ οὔτε σηλιά οὔτε καμμιὰ καλύβη. Τὰ δέντρα ποῦ ἦσαν πλημμυρισμένα δὲν κρατοῦσαν πλέον καὶ βροχὴ καὶ σὰν γίγαντες σηκόνονταν γύρω του κι' ἐνόμιζεν ὁ δύστηχος πῶς καὶ κείνα ρωτοῦσαν τὸ "να τ' ἄλλο μὲ παραξενιὰ τί ζητοῦσε ὁ ἀπελπισμένος ἐκεῖνος στρατυλάτης ἐκεῖ τὴν ὥρα ἐκείνη. Ἐγῶσε τότε τὸ βλέμμα νὰ ζητήσῃ τὴ βοήθεια τοῦ οὐρανοῦ, ὅμως στὴ θεὰ ἐκείνη ἀντίκρισε μόνο πελόρια νέφη. Ἐσταύρωσε τὰ χέρια ποῦ εἶχαν σηκωθεῖ σὲ προσευχὴ καὶ σὰν νὰ ἐφοβεῖτο νὰ μὴ τὸν ἀκούσῃ ἡ ἐρημιὰ εἶπε μὲ σιγαλὴ φωνὴ μικροῦ παραπόνου :

— Ποῦ εἶναι ὁ Θεὸς μου ;

[Ἐχει δυνάμεια]

Ἐκ τοῦ Ἀγγλικοῦ (National herald)

ΕΡΡΙΚΟΥ Κ. ΦΡΑΝΤΖΙΣΚΑΚΗ

ΟΤΑΝ ΓΕΝΝΗΘΗΚΕ . . .

Τι νὰ θέλῃ ἡ γρηοῦλα τέτοια ὄρα ; . . .

Ἄνοιξε καὶ ἕνα γλυκὸ προσωπάκι κρυμμένο σ' ἕνα μποξὰ πρόβλεψε στὴ πόρτα.

Ἦταν ἕνα μνημεῖο κλητῆς ἐμορφιάς τὸ προσωπάκι τῆς ἐμορφιάς ποῦ ἔσδωσε στὰ γεράμματα.

Ὁ μποξὰς ἄρηνε νὰ φλίνουνται ἀπ' τὰ πλάγια τὰ κάτσα πρὸς κελιά τῆς π' ἀστράφτανε καὶ ἀντινακλούσανε στὴς ζερωμάδες π' ἀλύπητα εἶχε χαράξῃ ὁ χρόνος.

Δυὸ μάτια ἀκκθέριστα στὸ χρῶμα προβάλλανε σκιωμένα ἀπ' τὸ μποξὰ κι' ἀτενίσκανε τῆς νοικοκυράδες.

Τι θέλει γρηοῦλα τέτοια ὄρα ; ρώτησαν.

Κι' ἀλήθειαν ἔχετε γεννητοῦριά μου παν ἐδῶ ἀπόψε.

Ναὶ ἀποκριθῆκαν οἱ νοικοκυράδες γιὰτί ;

Καὶ θηλυκὸ μὲ τὸ καλὸ ;

Ναί . . .

Χαράσιο φώναξε μὲ μιὰ ἀλλόκοτη φωνὴ ποῦ ἔκανε τῆς γυναικὲς νὰ παραξενεφτοῦνε.

Χαράσιο καὶ τριχχάσιο ξανάπε, ἀπόψε εἶμαι γεμάτη.

Καὶ ποιά σι τοῦ λόγου σου κερά ;

Ἡ γρηὴ δὲ μίλησ' ἀνοιγόκλεισε δυὸ τρεῖς φορές τὸ στόμα τῆς σὰ νάπε καμμιὰ προσευχὴ κι' ὕστερα φώναξε μὲ τὴν ἴδια ἀλλόκοτη φωνὴ :

Ὅτι κρατῶ χαλάλι τοῦ.

Κεῖνη τὴ στιγμὴ ἀλαφρὸ ἀεράκι πῆρε τὴν μποξὰ τῆς γρηοῦλας κι' ἔκανε νὰ φανοῦνε ὀλάκερα τὰ κρυμμένα κεφάλια τῆς.

Καὶ δῶ σταματῶ !, γιὰτί ἡ γρηοῦλα χάθηκε, ποῦ πῆγε δὲν ξέρω φαίνετε κάπου ἄλλο.

Πολλὰ χρόνια περάσανε κι' ἡ κοπέλα μεγάλωσε κι' ὅλο μεγάλωνε καὶ τὴ κοπέλα : ὅπως τὴν εἶπε κείν' ἡ ὀμορφὴ γρηοῦλα κείνης τῆς βραδυὰς ! . . .

☐ ☐ Θ Α Θ Ε Λ Α ☐ ☐

Στὴν ἀγάπη μου

Θάθελα δίπλα σου σιγά στὴ μαγεμένη
κάτω ἀπ' ἀσπρόλαμπρο οὐρανὸ καὶ γαλαξιοχτισμένο
στὴς μυροδιαῖς δλόγουρα νὰ γέρω, νὰ πεθαίνω
καὶ νὰ σιγολιγώνομαι σὰν λουλουδάκια δύοι.—
Θάθελα νάμυνα μικρὴ τὸν κόσμον π' ἔχει ἀφήσει
πεταλουδίτσα καὶ ψηλά σ' οὐρανοπεταμένο
σύγγεφο νὰ σ' ἀντάμωνα μακροξενιτεμένο
πουλί, ποῦ σὰν στὴ στέγη του πίσω νά'η γυρίσει.—
Θάθελα πάντα ἀχώριστη νὰ διάβαινες μαζί μου
μαζί καὶ νὰ περνούσαμε καὶ τὴ ζωὴ τὴν ἄλλη.
Μὰ βρετα, σὰν ἔρχεται πραγματικὴ ἡ ζωὴ μου,—
μακριά σου εἶμαι. Κι' ἡ μαγική, ὅταν μοῦ φύγη ζάλη
μὲ φέρνει ἀπὸ τὰ σύννεφα, εἰς τὴν ζωὴ μας πάλι
κι' ὄχι ἐγώ, μὰ δίπλα σου μόνο μένει ἡ ψυχὴ μου.

19—12—24

N. B. ΤΩΜΑΔΑΚΙΣ

ΛΠ' ΤΑ "ΕΒΡΑΪΚΑ ΡΟΜΑΝΤΖΑ,"

Ο ΜΥΣΤΑΓΩΓΟΣ

Α'.—Ο ΕΛ-ΜΑΝΟΥ ΔΩΔΕΚΑΧΡΟΝΟΣ

"Ὅταν ἔγεινε ὁ Ἐλ-Μανὸς δώδεκα χρόνων, στὴ Σεφόρ,
τὸ μικρὸ κεινο χωριὸ τῆς Σούρ, τὸν ἔφεραν οἱ φτωχοὶ προστάτες
του, ἡ ἀμίαντη Μυριάμ, ἀπὸ τὴν Κέφρ-Κεννά, ποῦχε τὴν
ὑπέροχην μελαχροινὴν ἑμορφίαν τῶν Συρίων, κι' ὁ
σύννοδός τῆς γέρω Διουσσουά, τὸν ἔφεραν κατὰ προσταγὴν
τῶν ψηλῶν γονιῶν του, στὸ χαρὰμ τοῦ ναοῦ, τοῦ βουνοῦ
Μοριάχ, νὰ τὸν συναντήσουν ἔπειτα ἀπὸ τόσων κειρῶν κα-
ταδιωξιν καὶ ὑποψιῶν τοῦ τετράρχῃ τῆς Γεεβούς-Σαλέμ, Ἀρ-
χέλαον.—Κι' ἀφοῦ τὸν κατὰσπάρθηκαν, ἔδωκαν ἀπ' τοὺς
μεγάλους σοφοὺς καὶ μάγους, ποῦχαν ἔρθει ἀπ' ἕλες τῆς
βαθειῆς χώρας τῆς Ἀνατολῆς, τῆς μέρες ἐκεῖνης τοῦ μηνὸς
Νιζάν, γιὰ τῆς ἑορτῆς τοῦ Πεσάχ, ἔδωκαν μὲ τρόπο νὰ ἐξε-
τάσουν τὸ λογικὸ του.—Κι' οἱ σοφοί, ἀπ' ἕλες τῆς ἀρχῆς
κάθε σκέψης, ἐξετάζοντας τὸ παιδί αὐτὸ τὸ πρωτότυπον,
μέσα στὴ μυστηρικὴ ἡσυχία τοῦ ἀδειοῦ ναοῦ, ἔμειναν κα-
τάπληχτοι, στὴν ὀρθὴ κρίσιν καὶ τὴ λαμπρὴν γλῶσσαν του
συνδιάζοντας τὸ ἔξοχον ρωμαϊκὸ πνεῦμα, μὲ τὴν ἐδράϊκην
πονηρία. Κι' ἀναγνώρισαν μέσα στὰ ὠχρόμαυρα μάτια τοῦ
μικροῦ Ἐλ-Μανου, ἕναν μεγάλο κατοπινὸ του δάσκαλον!
Τότες οἱ ψηλοὶ γονιοὶ του καταχάρηκαν, εὐρόντας τὸ γυιὸ
τους τόσο ὠρημον στὸ νοῦ, κι' ἀποφάσισαν νὰ τὸν στείλουν
νὰ σπουδάσῃ τὴ βαθεῖαν σοφίαν τῆς Ἀσίας.

Β'.—Ο ΓΥΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΗΣΣΑ

Καὶ πῆγε, καὶ σπούδασε τὴ βαθεῖαν σοφίαν καὶ τὰ ἱερα
δότανα τῆς μαύρης μαγείας τῶν Ἰνδιῶν, Τῆς Βουδδικῆς πε-
ραβολῆς τῶν ἐλεφάντινων πλακῶν, καὶ τὰ βιβλία τῆς Ζένδ-

Ἀδέστζε, στὴ Σανσκριτικὴν γλῶσσαν. Τὰ μυστήρια τοῦ Μί-
θρα, τὴν πυρολκτρεία τοῦ Ζάρα-Θούστρ, καὶ τῆς διδασχῆς τοῦ
Παρσίς. Ἐγκολπώθηκε ἕλες τῆς ρήτρης τοῦ σοφοῦ Κονί-
φοῦ—τς, τῆς Σινίκης, καὶ μελέτησε τὴν προφητικὴν θρη-
σκείαν τῶν Ἑβραίων, μὲ τὰ καθολικιστικὰ της δόγματα. Ἐνε-
βάθυνε σ' ἕλες τῆς ἀστρικής γοητείας τῶν Χηλδαίων, μὲ τοὺς
σημειτικούς των χαρακτήρες, μυήθηκε στὰ σκοτεινὰ μυστή-
ρια τῆς Αἰγυπτιακῆς ἱεροκρατείας, μὲ τοὺς ἱερογλυφικούς
παπύρους, κι' ἀκόνισε τὸ μυαλὸ του στὸ φοβερὸ τροχηστηρι-
τῶν Ἑλλήνων Σοφιστῶν, μὲ τῆς συμβολικῆς περγαμῆνης
των.

Κι' ἔταν διάδοχη ἀπ' ἕλες αὐτῆς τῆς μεγάλης χώρας ὁ
Ἡσσας, σιωπηλὸς μυσταγωγός, κι' εἶδε καὶ σπούδασε τὰ
ἤθη καὶ τὴν θρησκευτικὴν Σοφίαν, ἔλων τῶν λαῶν τῆς Αὐγῆς,
κι' ἔφθασε ὡς τῆς ρίζης ποῦ ἀντλήσανε τῆς ρήτρης τῶν διδασ-
χμάτων τους, ἔλοι οἱ βαθειοστόχαστοι τῆς γῆς, σταμάτισε
τότες καὶ γύρισε πίσω στοὺς φτωχοὺς προστάτες του.

Γύρισε πίσω ντυμένος τὸν πορφύρον Συριακὸν κάλυτον, ὁ-
φαντὸν ἔλων μὲ πολὺχρωμα ἄνθη καὶ ζῶα, κατὰ τὸν ἀσια-
τικὸν ρυθμὸν, σφυγμένον στὰ στήθη μὲ ζῶνῃ, ἀπὸ σφυρίκτη-
μένο χρυσάφι τοῦ Ὀφίρ, καὶ στηρίζοντας μὲ σύρμα τὸ χάλ-
κινο πινακίδιον τῶν σοφῶν, ἀλειμμένο μὲ κερὶ, καὶ τὸ μυτερὸ
κονδύλι. Στὸ κεφάλι φοροῦσε ψηλὴν μίτρα κυανόχρυσην, ποῦ
ἄφινε τὰ μαλλιά του νὰ κατεβαίνουσιν ὡς τοὺς ὤμους, σὰ νυ-
χτόχρωμα ζυμπούλια, καὶ στὰ αὐτιά ἐλεφάντινους κρίκους,
μὲ φλούδια ρουμπινιοῦ. Τὰ πόδια του προφύλαξαν φεικάδες
κίτρινες καὶ στὸ λιχανὸν του, φάνταζε περίφημον σολωμόνεον
δαχτυλίδι μὲ δαχιστικούς χαρακτήρες ποῦ συμβόλιζε σὲ μιὰ
σφραγίδαν τῆς πεντάλφας τὸ μέγα ὄνομα τοῦ Ἐλωῖ.—

Κι' ἄμα εἶδαν μπροστά τους, οἱ φτωχοὶ προστάτες
του, αὐτὸν τὸν μεγάλο προσκυνητὴν, ὅμοιον μὲ τοὺς σοφοὺς
τῆς Χηλδαίας, τὸν κειρὸ ποῦρθαν στὸν μικρὸ Ἐλ-Μανου, ἔ-
πεσαν χάμου καὶ τὸν σεβάστηκαν. Αὐτὸς τότες, φανερώθηκε
ἀμέσως καὶ τοὺς εἶπε :

—Πάψετε νὰ κατὰγίνετε πιά στὰ ταπεινὰ σας ἔργα,
κι' ἔλατε μαζί μου, γιὰτὶ Ἐγὼ ἔμαθα, μόνο μὲ τὸ λέγει νὰ
κερδίξω σὲ μιὰ μέρα, ὅτι ἐσεῖς μὲ τὸ μόχθος σ' ἤλη σας
τὴ Ζωή !

Κι' ἐκεῖνοι, ποῦ ἀκούσαν αὐτὰ, κατὰχάρηκαν, κι' ἀ-
φίσαν τὴ δουλειάν τους γιὰ νὰ τὸν ἀκοουθήσουν, στὴ με-
γάλῃ Πολιτεία ποῦ μετέδινε Ἐκεῖνος. Στὴν Πολιτεία τὴ
φοβερὴν ποῦ βασιλεύαν οἱ ψηλῆς τιάρης, κι' οἱ πορφύροι μαν-
θῆς, σέβροντας στὰ κράσπεδά τους ἔλους τοὺς ταπεινοὺς.

Καὶ στὸ δρόμον ἔλεγε ὁ γέρω Γιουσσουά στὴ Μυριάμ :
—Πὼς θὰ μπορέσει ἄραγε ὁ Ἡσσας νὰ ζήσει ἐκεῖ,
ποῦ βασιλεύουν οἱ δυνατοί, χωρὶς νὰ ἤχη κανεὶς κοδράντης
στὸν κορβανά του ;

Μὰ τοῦ ἀποκρινόταν ἀνυπόμονη ἡ ἀμίαντη Μυριάμ :
—Βέβαιον, γιὰ νὰ πηγαίνει ἐκεῖ θάχει κάποιο θάρρος
γιὰ τὸν ἑαυτὸ του . . .

Γ'. ΓΙΩΣΑΝΝΑΝ

Καὶ πῆγαινον, καὶ σὰν ἑφτάσαν στὴ μπασιά, τῆς κοι-
λάδας Συχέμ, τελευταῖον σταθμὸν πρὸς τὴν Γεεβούς-Σαλέμ,
εἶδαν κάποιον νιζήρ ἱερτικῆς φυλῆς, ἀπὸ τὴν Γιοῦττα τῆς
Χεδρών, νὰ στέκεται πλάι στὰ μαῦρα νερά Αἰνῶν καὶ

φωνάζει με χάλκινη φωνητά πλήθη της φυλής 'Ιούδα, για να ρυτίσει με κλωνί υσώπου, που τδδρεχε σ' ένα άγγελο άργυρό, πλουτισμένο με κυκνόπετρες όπως τὰ μάτιζ του τὰ λκιπερά.

Τὰ μακρυά λικι μαλλιά του, κατέδινιν ολοκόκκινζ ως τὰ πόδια, σκεπάζοντις τὸ γυμνὸ κορμί του με τὴν ἤρεμη φλόγα τῆς δύσης, στοὺς λευκοὺς κάμπους τῆς Σούρ, καὶ μιὰ ζώνη ἀπὸ δέριζ ρινόκερου κρτοδοσε γύρω ἀπ' τὴ μέση του ἕνα λέντιο πορφυρό.

Τότες ὁ Μυστζωγός, πήγε κι' ἔσιμξε τὸν ἀγριάνθρωπο *κεινον, τὸν ἔμοιον ὡς στύς γουροῦ τοῦ Βρχμνισμοῦ. μ' ἕνα τρόπο φιλικό, σὰ νὰ τὸν μεταγνώριζε, καὶ κάθισε πλάι στὶς πηγές, καὶ γεύτηκε μαζὺ του, ἀπ' τὸ ἀρόδρου, καὶ τὸ μέλιγρο, τὰ γλυκόχυμα χόρτζ, πὺ φυτρώνζν ἐκεὶ, κι' ἔπιασε κουδέντζ στὴ Συρικοχλδκίικη γλώσσα του τόπου ὡς τὸ γιῶμα καὶ φεύγοντις υποσχέθηκε νὰ τὸν μεταντζμῶσει στὴ μονιά του Β. Α. τῆς Ν. Θάλασσα.

Κι' ὅταν εἶδε αὐτὸ ὁ γέρω Γιουσσουά, εἶπε στὴ Μυριάμ πὺ στεκόταν ἀλάλητη :

— Κοίτηξε με πὺδ λαοπλάνο πάει καὶ συντυχαίνει ὁ 'Ησσαζ, αὐτὸν πὺ περνάει ζωὴ γιογιή 'Ινδοῦ, καὶ μοιάζει με τὸν σκισάρχη 'Ησσα, Βάρ-ραδδάμ . . .

Κι' ἀπάντησε ἡ ἀμίκτη Μυριάμ σιγά :

— Μὴν τὸν κατακρίνης ἀκόμη, γιατί δὲν ξέρουμε τ' ὅθ ἀποκάμει . . .

Δ' ΟΙ ΘΑΛΑΣΣΙΝΟΙ

Κι' ἀπ' ἐκεὶ, τράβηξε ὁ Μυστζωγός, πρὸς τὸ κίτρινο ἀμμογυάλι, πὺ καθόντανε κάποιοι λεροὶ δουτηχτάδες κι' ἐπίνζν ἀπ' τὸ λιγότεμο τὸ ξυνὸ κρασί. Καὶ πήγε πρὸς τὸ μέρος τοὺς θεκετὰ σὰν πκλήρὸς τοὺς γνώριμοζ, κι' ἀνκμίχτηκε στὴ κουδέντζ τοὺζ, κι' ἔδρεξε στὸ κρασί τὰ διχασμένζ γένιζ του, καὶ γλέντησε ὡς τὸ δράδου μαζὺ τοὺζ.

Καὶ σὰν εἶδε κι' αὐτὸ ὁ γέρω Γιουσσουά, γύρισε κι' εἶπε στὴ Μυριάμ, πὺ στεκόταν ἀπισδολωμένη :

— Νά, πὺ ὁ 'Ησσαζ πήρε τὸν κκὸ δρόμο, καὶ κατὰκτησε στὴν ἀπόλειζ . . . μὰ τὸν τρομερὸ Γεχωβάχ τοῦ 'Ιῶδ, δὲν ξέρω τί τὸν ἔστειλαν νὰ σπουδάσει οἱ γονιοὶ του τῶσοὺς κκίροὺς ! . . . Ἀλλὰ πάμε νὰ γυρίσουμε στὸν τόπο μεζ κι' ἄς κάνει ὅτι θέλει . . .

Καὶ τοῦ μεταπάντησε ἡ Μυριάμ πάλι :

— Μείνε ἀκόμη λίγα νὰ ἴδουμε πὺ ὅθ καταλήξει, κι' ἄπεζ γερνομε πίσω μαζὺ καὶ λάμε πὺς ἀναθρέψαμε ἕνα κρῖνο ἀρρωστημένο.

Μὰ ὁ γέρω Γιουσσουά δὲν τὴν ἄκουσε, μόνο πήρε τὰ πίσω του, καὶ χάθηκε στὴ δρχδισμένη στρατζ.

Ε' ΜΑΓΔΑ

* Ἐπειτα ὁ Μυστζωγός τράβηξε πρὸς τὴν Πολιτεία, πὺ νόχτωνε πιά, καὶ μπηκε ἀπὸ τὴ γιγαντινὴ πόλη τῶν Σούσων, στηριγμένη σὲ κολῶνες κίτρινεζ με κράνζ 'Ιουδαϊκῶν ἀκκνθόφυλλων. Οἱ πετρώδικοι δρόμοι φωτιζόντανε ἀπὸ μικροὺς γυάλινοὺς φοιτικοὺς φανοὺζ.

Ἐκεὶ σ' ἕνα τρίστοκτο, κάτου ἀπὸ κροσσωτὸ τσντηρι, σὲ πορφυρὴ στρωμνή, κοιτόταν μιὰ κόρη, ἀπ' τὸ Κζάρ—Μαχζδάν, τῆς Γαλλῆ - Σκκογγείμ, πὺ τραγουδόντανε με φωνὴ γλυκιζ ἰγὰδ, προσκκοῦσε τοὺζ διχδάτεζ. Φορώντανε

τὴ λευκὴ κοντὴ ἔσθητζ, πὺ ντύνοον τοὺζ κλεσμένοὺζ σὲ γάμο, ἀσημομένη ἀπὸ τὸ φεγγάρι, φάνταζε σὰν ἔφηδοζ τῆς ἀλλῆς τοῦ Τετράρχη, με μάτιζ ξεκομμένα ἀπὸ τὴ νυχτεζωὴ τῆς, βχιμμένα με στίμιζ, καὶ τὰ μακκὰ χεῖλη τῆς ἄλυκα ἀπὸ τὸ κιννάδρι. Τὰ μαλλιά τῆς κατέδινιν ὀλόμικυρζ, σὰ σκοτεινοὶ μενεξέδες, ὡς τὰ μελζχορινὰ γυμνὰ πόδια τῆς, ἐνωμμένα με χρουζὴν ἄλυσσίδζ. Κι' ἄμκ ἡ κόρη τοῦ δρόμου, εἶδε Αὐτόν, τὸν ξένο, ἔμοιον με τοὺζ χρουσόφερνοὺζ πρῶσκυνητέζ τῶν μακκρυνῶν χωρῶν, πὺ φτάνζν στὴ Γεεδοῦζ—Σαλόμ τιζ ἑορτέζ τοῦ Πεσάχ, ἤθεγε καὶ τὸν κάλεσε μ' ἕνα τρόπο ἄσεμο, πὺ τὰ μάτιζ τῆς ἔλαμπζν σὰ θάλασσα.

Τότες Ἐκεῖνοζ πήγε σιμά, κι' ἔσκυφε ἀγγαλιάζοντις τὸν χαλκὸχρῶμο ἀχένζ τῆς, ὅπου τὰ σκοῦρζ μαλλιά τῆς ἀνκκωτόθηκαν κι' ἄφηκε νὰ συρθῆ ἀπ' τὴ μελζχορινὴ κόρη στὸ μολυσμένο τσντηρι.

* Ὅταν εἶδε κι' αὐτὸ πιά, ἡ ἀμίκτη Μυριάμ, πὺ τὸν ἀκολουθοῦσε μόνη, κατέδασε τὴν κίτρινη κκλύπτρζ τῆς, ὡς τὴν ξιπασμένη λίμνη τῶν ματιῶν τῆς, καὶ μουρμούρισε μετανιωμένη :

— Ἀλήθειζ, νὰ πὺ ὁ 'Ησσαζ πήρε τὸν κκὸ δρόμο καὶ κατάντησε στὴν ἀπόλειζ ! . . . Δίκιο εἶχε ἐκεῖνοζ νὰ τὸν παρτήσε . . .

Καὶ γύρισε δάρυθμη πίσω, νὰ μεταντζμῶσει τὸ γέρω Γιουσσουά.

ΔΥΣΣΗΣ ΜΑΡΜΑΡΗΣ

◆◆ Η ΝΕΡΑ Τ Δ Α ◆◆

Μικράκι ἦτανε καὶ τὴ γιγαντία του νὰ λή ἀκουε πολλέζ φορέζ ὅτι στὸ κρὺ τὸ ποταμάκι μένοον νεράδες ἀστραφτερές.

Τὴν νόχτζ θγαίνουνε νὰ λουσταῖνε κι' ἀν διαβάτης κανεῖς περνᾶ πὺς τότε λένε τὸν ἔρωταῖνε κι' εὐθὺς τοῦ παίρνουνε τὴ λαλιά.

Κι' αὐτόζ περνοῦσε ἕνα μεσημέρι καὶ ἔλπει μέσα εἰς τὰ νερά μιὰ κόρη π' ἔπλυνε μ' ἄρρατο χέρι ροῦχα ὡραία καὶ κεντητά.

* Ἦτανε ἔμορφη σὰν τὴν νεράδα κι' εἶχε ὀλόξανθα μακρυὰ μαλλιά δὲν τοῦ ἐπῆρε τὴ φωνὴ του τοῦ πήρε ἔμοιζ τὴν . . . κερδιά !

ΖΩΣΤΑΣ ΜΑΝΤΖΟΥΡΑΝΑΣ

ΔΙΗΓΗΜΑ
ΕΡΡΙΚΟΥ Κ. ΦΡΑΝΤΖΙΣΚΑΚΗ

ΜΙΑ ΠΟΥ ΤΟΥ ΤΑΙΡΙΑΖΕΙ...

Α

Ο κόκορας, βάλθηκε να κάμη Χερικό στη μέρα.
Αποβραδύς ο κύριος Ήλιος είχε παραγγείλει ένα ά-
μάξι που νάτο τώρα μπαίνει στο σοκάκι και στέκει στο
σπίτι του.

Ήταν ένα δίπατο σπίτι του κυρίου Ήλία σωστό άρ-
χοντόσπητο στο στενό και τὸ βάσταγε πολὺ ταχτηκὸ ἢ
κυρὰ Σοφία ἢ γυναίκα του. Ο κύριος Ήλιος θά συνόδευε
στ' άμάξι τὸ γυιό του καὶ θα τὸν κατεβαζε στὸ λιμάνι γιὰ
νὰ πάει στὴν Ἀθήνα.

Ήταν ένα καλὸ παιδί ὁ Νίκος καὶ θά γινότανε ἕνας
καλὸς γιατρός μιὰ μέρα γιὰτι γιαντὸ πήγαινε στὴν Ἀθήνα.

Νάτον τώρα σάν λεβέντης βγαίνει ἀπὸ τὴν πόρτα μὲ
τὸν πατέρα του καὶ καθίζουνε στ' άμάξι.

Στὸ καλὸ παιδί μου φώναζε ἡ κυρία Σοφία ἀπ τὸ πα-
ράθυρο καὶ σκούπιζε τὰ μάτια της μ' ἕνα μαντυλάκι.

Στὸ καλὸ

Καὶ ὄλη ἡ γειτονιά βρισκότανε στὸ ποδάρι καὶ τὸ
σοκάκι παρουσίαζε ἔχτατη ὄψη.

Τὰ γραῖδια γιὰ νὰ μὴ χάσουνε κ' αὐτὰ παραφυλάγα-
νε ἀπ' τὰ μισοκλεισμένα παραθυρόφυλα.

Ἐμπρὸς

Φώναζε ὁ άμαξᾶς κ' ἀναγκάστηκε νὰ φιλένη με τὸ
μακρὸ καμησι του δύο τρεῖς καμησιές στὴ σμαρίδα τὰ
παιδιά ποῦ στέκανε μπρὸς τὸ άμάξι.

Κι' ἀλήθεια πὼς ξυπνήσανε τόσο πρωὶ αὐτὰ τὰ βρω-
μόπαιδα γιὰ νὰ χαζεύουνε.

Ἐμπρὸς ξαναφώναζε ὁ άμαξᾶς καὶ οἱ ρόδες ἀρχί-
σανε νὰ γλιστροῦνε στὸ λεῖο πλακόστρωτο

Στὸ καλὸ παιδίμου φώναζε ἡ κυρία Σοφία κ' Νίκος
σοβαρὸς κουνούσε τὸ κεφάλι μελαγχολικά.

Καλὴ στρατιά! κύριε Νίκο ἀκούστηκε κ' ἡ φωνὴ
τῆς κυρᾶς μαριγῶς τῆς πλύστρας ποῦ νὰ τὴν πρόβαλε ἀπ-
τὸ δίπλα μπακάλικο τοῦ σταμάτη ποῦ εἶχε πάει γιὰ κάρ-
βουνα.

Ὡστόσο κ' ὁ κύρ σταμάτης ὁ μπακάλης ἀναμάζουσε
τὴ ποδιά του καὶ βγῆκε κ' αὐτὸς φωνάζοντας (Καλὸν
πλοῦν ἀγαπητέ!)

Σ' ὄλα αὐτὰ ἀπαντοῦσε ὁ Νίκος μὲ μελαγχολικά μειδι-
άματα.

Τ' άμάξι ἔφθανε στὸ τέλος τοῦ δρόμου καὶ νὰ ἡ Ἀρ-
γυρῶ ἢ κόρη τῆς κυρᾶς Μαρυγῶς μὲ τὴ στάμνα στὸ χέρι
σ' τέκεται κ' αὐτὴ νὰ χαιρετήση.

Ἀντίο Νίκο! νὰ μᾶς γράφης, φώναξε μὲ μιὰ τρεμου-
λιαστὴ φοβισμένη φωνή.

Τὰ ἴδια μελαγχολικά μειδιάματα ἀπαντήσανε καὶ στὴν
Ἀργυρῶ, καὶ τ' άμάξι χάθηκε στὴ καμπὴ τοῦ δρόμου.

Β

Ήταν ένα χονδροκόριτσο ἢ Ἀργυρῶ τῆς Κυρ-Μαρι-
γῶς ποῦ δὲν ξέρω ἢ σι' ἀλήθεια ἢ στὰ φέμματα εἶχε βάλει
στὸ νοῦ της πὼς μποροῦσε νάκανε ζευγάρι μὲ τὸ Νίκο.

Κι' ὁ Νίκος ἄθωο παιδί τῆς χαμογελοῦσε πάντα ὅπως
σ' ὄλους μὰ τώρα γιὰτι ἦταν λυπημένος δὲν τὴ πολυπροσε-
ξε.

Τὸ πήρε ἀπάνω του μουρμούρησε ἢ Ἀργυρῶ καὶ πῆ-
γαινε ν' ἀδιάση τὴ στάμνα στὸ κιούπι α! νὰ χαθῆ ὁ ξυπασ-

FRANCIS JAMMES

ESPACE

Ἀπ' τὸ μεταξύνο οὐρανο
χρῶμαμα πέρνει τὸ νερό
καὶ παρεκεῖ στὸ πλάι
ἕνα σκυλὶ ἀλυχτάει.

[Μετάφραση]

T. ΚΡΗΤΙΚΟΣ

μένος καὶ ἀπὸ κείνει τὴ στιγμὴ ὀλότελα τῆς ἔφυγε ἀπὸ τὴν
ὄρεξι ὁ Νίκος.

Γ

Περάσανε καμητοσοὶ μῆνες ἀπὸ τότε, ἦταν σκοτεινίω-
μένα, ἢ κυρὰ Σοφία κατέβηκε γιὰ ν' μαρῶση τὴ πόρ-
τα ὅπως πάντοτε μὰ κατὶ τὴν ἔκανε νὰ σταθῆ λίγη ὥρα
στὴν πόρτα.

Ἐβίβα νὰ ζήσετε καλὰ στεφάνια ἀκούονται ἀπ'
τὸ δίπλανὸ μπακάλικο ἀνακατεμένα μὲ τριξιές ποτηριῶν.

Ξάφνου ἄκουσε βήματα καὶ στὸ θαμπὸ φῶς τοῦ φαγι-
ριοῦ ξεδιάκρινε τὴ κυρὰ Μαρυγῶ τὴν πλύστρα. Καὶ στοῦ
παιδιοῦ σου κυρία Σοφία τῆς φώναξε, αὐτὴ τὴ στιγμὴ τε-
λείωσε τῆς κόρης μου μὲ τὸ Σταμάτη, κ' ἀντίφασε γιὰτι
βιάζομε κ' ἡ κυρὰ Μαρυγῶ χάθηκε στὸ σκοτάδι ἀφήνοντας
τὴ κυρία Σοφία νὰ μαρῶση τὴ πόρτα καὶ νὰ παη νὰ ἡσυ-
χάση ἀφοῦ κ' αὐτὴ κατὰ τὴ συνήθεια εἶπε τῆς κατὰλληλες
εὐχές.

Δ

Ἐφτὰ χρόνια περάσανε ἀπὸ τότε.

Ήταν ἀπόγευμα τρεῖς ἢ ὥρα, ἡ γειτονιά ὄλη ἀνάστα-
τη ὁ γιατρός ἔρχεται!

Νὰ τον! φώναξε ἡ κυρὰ Σοφία κ' ἄρχισε νὰ κλαίει
ἀπὸ τὴν χαρὰ της.

Νάτον!

Καὶ νὰ στὴν ἄκρη τοῦ στενοῦ ὁ Νίκος μὲ τὸ πατέρα του
κ' ἔρχονται.

Ἐνα παράθυρο ἄνοιξε κοντὰ σ' ἄλλα καὶ πρόβαλε
μιὰ χοντρογυναίκα μ' ἔνατσεμπέρι ἀλειμμένη στὴ μούση μ'
ἀλέυρια.

Φαίνεται πὼς ζύμωνε ἢ κυρὰ Ἀργυρῶ!

Βρὲ τὸ κοπέλι πὼς μεγάλωσε, μουρμούρησε.

Στὸ μεταξύ ὁ καλὸς τῆς Σταμάτης μαζεύει τὴ ποδιά
του σιάζει τὰ γιாலάκια του καὶ τρίβοντας τὸ μουστάκι του
προβάλλει στὴ πόρτα τοῦ μπακαλικοῦ.

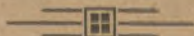
Καὶ ἀφοῦ ἐμέτηρε ἀπὸ τὴ κορυφὴ εἰς τὰ πόδια τὸν
ἐρχόμενο γιατρὸ μουρμούρησε ((Μωρε! καλὸς γιατράκος ἔ-
γινε τοῦτος!))

Καὶ νὰ ἐκσφενδονίξη τὴ ξεκάφωτη Ἑλληνικοῦρα τοῦ
στὸ Νίκο νομίζοντας πὼς εἶσι πρέπει.

Καλὴν ἀφιξὴν νεαρὸ ἰατρὸ — καὶ τρέχει νὰ πιάση τὸ
χέρι τοῦ Νίκου, κ' ὁ Νίκος δισταχτικά τοῦ τὸδωσε γιὰτι
ἀλήθεια φοβούτανε νὰ μὴ βρομῆ ἀπὸ ὀργες.

Τὴ στιγμὴ αὐτὴ ἢ χονδροαργυρῶ παράβαλε τὸ λεπρὸ
ἀνδρούλη της μὲ τὸ χονδρὸ γιατρὸ καί ἀναστέναξε.

Καὶ τώρα ἄς ζήση καλὰ μὲ τὸ Σταμάτη της κ' ἄς ἀ-
φήση τὸ γιατράκο νὰ διαλέξει μιὰ τοῦ τοῦ ταῖριαζει!...

Π. ΚΟΡΝΑΡΟΥ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΝ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟΝ ΕΡΓΟΝ

ΠΡΑΓΜΑΤΕΙΑΙ ΠΕΡΙ ΓΛΩΣΣΗΣ

Ο πρώτος εκείνος αγριάνθρωπος, πού θά ζούσε σέ χρόνους παναρχαίους, μόλις θάβλεπε νά κατέρχεται ή λάβα κάποιου ήφαιστείου, βέβαια θάθελε νά γλιτώσῃ καί θά ήθελε νά σώσῃ καί τὸ θῆλυ μὲ τὸ ὑποῖον θά εἶχον κοιμηθῆ μαζί ἔστω καί μιὰ φορά. Δηλαδή θά εἶχε τὴν ἀνάγκην νά εἰδοποιήσῃ. Ἄν ἦταν κοντά θά ἔδειχνε μὲ τὰ χέρια του, μὰ ἂν τόχαινε νάναι ἀλάργα; Ἴδου ἀμέσως ἐκ τῆς πρωτογόνου καταστάσεως ὑπῆρξε ἡ ἀνάγκη κάποιου μέσου γιὰ συνεννόησιν καί αὐτὸ ἦτο ἡ κραυγή, ἡ ἀναρθρος φωνή, πού θά συνωδευότανε μὲ κάποια ζωερὴ χειρονομία. Ἐπίσης ὅταν θάπλωνε βροχή ἢ ἄμα θά βροντοῦσε ὁ κεραυνός, θά ὑπῆρχε ἡ ἀνάγκη συνεννοήσεως. Χωρὶς αὐτὸ ὅμως, τὸ μικρὸν ἐκεῖνο, πού θάτανε 3-4 χρόνων καὶ δὲν τὸχε ἀφήσει ἀκόμα ἢ μάνη του, κάποτε θά εὑρίσκετο στὴν ἀνάγκην νά τῆς πῆ κάτι, πὼς θέλει νά ποῦμε φαγητό, νερὸ καὶ ἄλλα ὁμοῖα, πάλι δηλαδή ἀνάγκη συνεννοήσεως. Τὴν πρώτη αὐτὴ συνεννόησιν μποροῦμε νά τὴν παρατηρήσωμε στοὺς σημερινοὺς ἄγριους. Εἶναι ἀναρθροὶ φωναί, σάν βελάσματα, σάν γιουχαίσματα, ὅ,τι καὶ νῆναι, τέλος ὁμοῖα κάποια φωνή. Κι' αὐτὴ ἡ φωνὴ ἀποτελεῖ τὴν πρώτη ἀρχὴ τῆς γλώσσας. Αἰῶνες θά πέρασαν ὡς πού νά μάθουν νά λένε ὀρισμένους φθόγγους τὸ κάθε χρομαζοῦμένον τους: τὸ νερό, τὸ φαγί, τὸ ξύλο, τὸν πατέρα, τὴν μητέρα. Ἀλλὰ τέλος τὸ κατώρθωσαν, Σιγά-σιγά ὕστερα ἀρχίξε ἡ τελειοποίησιν, μὲ διάφορες ἀνωμαλίες, μὲ καινούργιες λέξεις καὶ στὸ τέλος γίνηκε ἡ γλώσσα, δηλαδή ἡ εὑρεση ὄλων τῶν ἀπαιτουμένων λέξεων γιὰ νά μπορέσῃ κανεὶς νά συνεννοηθῆ μὲ ἕνα ἄλλο.

Οἱ δυὸ μεγάλες παρτίδες τῶν ἀνθρώπων: οἱ Σημιτικοὶ λαοὶ καὶ οἱ Ἀριοὶ, σχηματίσαν κατὰ τὰ προηγούμενα γλώσσα, καθένας καὶ ἄλλην, ἀλλ' ὁμολογουμένως πρώτοι στὴ δημιουργία τῆς γλώσσας ἦλθαν οἱ Σημιτικοὶ λαοί, γιατί ἔχομε ἐπιγραφὰς ἀδιάβαστες γραμμένες σὲ πολὺ παλιὰ ἔσχα. Οἱ πρώτοι ἐγράφανε πλειά, ὅταν οἱ δεῦτεροι ξεκινῆσαν ἀπὸ τὰ βάθη τῆς Ἀσίας μὲ κατεύθυνσιν στὴ Εὐρώπην.

Ἀφήνομε τώρα τοὺς ἀποδέλοιτους καὶ πέρνομε κείνους πού κατεβήκανε στὴν Ἑλλάδα. Ἐκεῖ βρῆκαν ἄλλο λαό, πού κατοικοῦσε καὶ πού θάχε κι' αὐτὸς τὴν γλώσσα του. Ὅσο ὁμοῖα κι' ἂν ἐπιδράσανε οἱ κατακτηταὶ κάτι τι ἀφομοιώθηκε κι' ἀπὸ τὴ παλιὰ καὶ στὰ ἦθη τους καὶ στὴ γλώσσά τους. Εἶναι ἀδύνατο νά μὴν ἀφομοιωθῆ κάτι.

Καθὼς γνωρίζομε ἀπὸ τὴν Ἱστορίαν μετὰ τοὺς πρώτους-τοὺς Ἀχαιοὺς ἦλθαν οἱ ἄλλοι οἱ περισσότεροι καὶ ἀνδρειότεροι, οἱ Δωριεῖς, πού ἀναγκάσανε τοὺς πρώτους νά φύγουν στὰ διάφορα μέρη. Μερικοὶ πῆγαν στὴν Μικρὰν Ἀσίαν. Ἐλησμονήσαμε ὅμως νά ποῦμε, πὼς πρὶν φύγουν, ἦχαν πάρει ἀπὸ τοὺς Φοίνικες τὸ Ἀλφάβητο. Ἐκεῖ στὸν ξάστερο ἀέρα καὶ στὸν διαφανῆ οὐρανὸ πού φέρτει καὶ κομᾶται πάνω σὶνὸν «οἶνοπα πόντο» ἐγεννήθηκε τὸ πρῶτον εἶδος τοῦ γραφοῦ λόγου: τὸ τραγοῦδι, πού ἡ φυσικὴ κατάστασις τοῦ ἀνθρώπου, αὐτὴ ἡ φύσις τὸ ὑπαγορεύει. Κι' ἀνθῆσαν τὰ Ὀμηρικὰ ἔπη, πού ὡς εἶναι ἀπὸ τὴ φύσιν ὑπαγορευμένα τίποτε ἄλλο, παρὰ χάριτος καὶ καλλονῆς ὡνοῖ, εἶναι. Κ' ὕστερα ἔρχεται τὸ λυρικὸν μέρος, ἡ ἱστορία, ἡ φιλοσοφία, τὸ δῆγμα, ἡ ῥητορικὴ. Μὲ τὸ πέραςμα τοῦ χρόνου ἀλλάσσει κι' ἡ ἀρχαία γλώσσα, μεταβάλλεται

ἀναλόγως τοῦ κλίματος, τῆς κατασκευῆς, τῶν φωνητικῶν ὀργάνων καὶ φθαίνει εἰς τὸν ὑπατον βαθμὸν τῆς τελειότητος στὴν Ἀττικὴν διάλεκτον. Ἡ κάθε λέξις τώρα μετράτε καλά κι' ἔπειτα τίθεται σὲ ὀρισμένο μέρος ὥστε νά ἀποτελῆται ἕνα θαυμάσιον σύμπλεγμα σχημάτων καὶ συντάξεων πού βλέπομε στὸν Δημοσθένη καὶ στὸν Θεοκυδίδην. Τέτοια γλώσσα οὔτε ἔγινε οὔτε θά γίνῃ ποτέ, ὡπποῦ «τάστερα θά φανίζουσε καὶ τὰ πουλιά θά κελαϊδᾶνε». Ὑστερα ἔρχεται ἡ κοινὴ διάλεκτος καὶ αὐτὴν διαδέχεται ἡ Βυζαντινὴ.

[Ἐξαι δυνέχεται]

ΜΑΝΩΛΗ ΣΖΟΥΛΟΥΔΗ

Η ΓΕΡΜΑΝΙΚΗ ΜΟΥΣΙΚΗ

Ὁ Λούθηρος καὶ ἡ Μουσικὴ
1453—1546

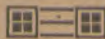
18) Etudes Σπουδῆς. Οἱ κλασικοὶ μουσουργοὶ τοῦ 17ου καὶ 18ου αἰῶνος ἐθεμέλιωσαν τὴν τεχνικὴν ὄλων τῶν ὀργάνων, καὶ ἀπὸ τὴν προσπάθειαν πρὸς συστηματικοποίησιν τῆς εἰδῶν τὸ φῶς ἡ λεγόμενες σπουδῆς — etudes, — πρὸς παιδαγωγικὰ μέσα εἰς αὐτὰ τὰ κομμάτια συνδιάζεται ἡ διέπλασις τοῦ καλλιτεχνικοῦ συναισθηματικῶς μὲ τὴν τεχνικὴν ἐξάσκηση καὶ ἀνάπτυξιν τῶν ἀξιοτεχνικῶν μέσων μὲ τὰ ὅποια κατορθώνεται ἡ κατάρτησις τοῦ ὀργάνου ἀπὸ ἐκείνων πού σπουδάζει.

Ἡ σπουδῆς τῶν μεταγενέστερων μουσουργῶν ξεφεύγουν πιά ἀπὸ τὴν αὐστηρὴν ἐκείνη μορφήν τῆς σπουδῆς, τοῦ μεθῆματος, εἶνε πιά λυρικά τραγοῦδι καὶ εἰς εἰς συνκυβλιες ἢ σπουδῆς τοῦ Σοπὲν ἀκρυτεῖς ἔχουν σοβρῶτερον μουσικὸν κῆρος.

14) Simfonien Συμφωνίαι. Εἶνε τὸ ὑπὸ καὶ ἀνώτατον τεχνικὸν μουσικὸν εἶδος, μέσα εἰς τὸ ὅποιο, ἡ νεώτερη μουσικὴ ἀντίληψις εὐρήκε τὴν πρὸ ἀνώτερην ἐκδήλωσίν τῆς. Ἡ μουσικὴ ἔπειτα ἀπὸ πολλὰς περιπέτειας καὶ δοκιμασίας κατορθώνει ἐπὶ τέλους νά μείνῃ ἐντελῶς μόνη. Ἡ σταδιοδρομία τῆς κοπιώτικῆς καὶ ἀγωνιόδου χαράσσεται μέσα στὴν ἱστορίαν τῆς τέχνης διὰ τῆς δίεως σχεδόν. Καὶ νά τὴν τώρα ἐλεύθερη χύνεται στὰ ὀρητικὰ ἀνάερτα ταξέδια τῆς ἀπιαστῆς, κίθέρια, ἀόριστῆς, ἀνεξερεινήτη. Ἡ πνευματικὴ δοξολογία τῆς ἐλεύθερης ἐκδήλωσῆς τῆς εἶνε ἡ λεγόμενη συμφωνία, ἐκτελουμένη ἀπὸ ὀρχήστρην. Συμφωνία εἶνε τὸ εὐρύτατον ἐκεῖνον μουσικὸν εἶδος πού κλίνει μέσα τοῦ ἀπαντοῦ τῆς τελειοποιήσεως τῶν μουσικῶν εἰδῶν καὶ πού μοναχὰ αὐτὸ ἀνταποκρίνεται πρὸς τὴν ἀνώτατην καὶ τελειότατην ἐκφρασὴν τῆς ὀργανικῆς ἐλεύθερης μουσικῆς, τῆς ἀπαλλαγμένης ἀπὸ κάθε ἄλλη ποιητικὴν προσέγγισιν καὶ ὑποδοῦλωση. Ἡ τεχνικὴ ὑποδιαίρεσις τῆς συμφωνίας εἶνε ὁ

μύα προς την υποδιάρθρωση της συνάτης, και κάθε μέρος χαρακτηρίζεται από αρμόνιο επίθετο, allegro adagio κλπ. Ήπως και εις αυτήν. Τήν συμφωνία άνόψωσε σάν άπροσπέλαστο έπιχειρήμα της άξίας της άπόλυτης μουσικής ο Μπετόβεν με τις αιώνια άθάνατες και θεϊκές έννάς συμφωνίες του για όρχήστρα. Από τον Σεβαστιανό Μπάχ ως τον σύγχρονο Ρίσαρ Στράους λίγοι είνε οι συνθέτες που δέν έγραψαν συμφωνίες για όρχήστρα. Κανείς όμως δέν έφθασε να την άνεδάση τόσο ψηλά όσο ο Μπετόβεν. Νεώτερος ένδοξος καλλιεργητής του μουσικού είδους της συμφωνίας είνε ο Γάλλος Έκτωρ Μπερλιόζ (1808—1869) ο όποιος όμως μεταχειρίστηκε την συμφωνία με τέτοιες άντιλήψεις για τή μουσική τέχνη που την κάνουν να ξεχωρίζη από την καθ' αύτ άντίληψη της μουσικής ως τέχνης άνεξάρτητης (δλέπε programme musik κατωτέρω). Και έβρισκω τώρα πως ήρθε ή καταληγότερη στιγμή για τήν άνάπτυξη της έννοιας που έπηρε ή μουσική κάτω από τήν δημιουργική έργασία των Γερμανών κλασικών (ιδίως του Μπετόβεν) και που εξακολουθεί και εις τήν σύγχρονη ακόμα περίοδο όχι να μειώνεται αλλά τó ένάντιο διαρκώς να πλουτίζεται και να πέρνη άληθινότερη ύπόσταση. Και άρχίζω από τήν έννοια της μουσικής ως τέχνης άπόλυτης και άνεξάρτητης

[Έχει συνέχεια]

ΡΕΝΟΥ ΜΑΡΓΑΡΙΤΗ

ΤΟ ΑΝΕΙΠΩΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ

Τό τραγούδι άκουγα τής βουβής ψυχής σου
walter Rahle

EKEINH : Μέσα στό θλιβερώτατο π' άχνοροδίξει δειλι βρυθυμιά ακορπίζοντας σε όλες τις κερδιές τι τάχα ψιθυρίζουνε τά δλόγλυκά σου χείλη, έτσι στυλώνης τή ματιά προς τις ψηλές κορφές κάποιου θουνοδ, προς κάποιο άραχνούφαντο σύγγεφο, ζυμωμένο με ρόδα του Άπρίλη ;

EKEINOS : Τά χείλη μου σφαλίζουνε γλυκά άφήνοντας τήν όμορφη ψυχή μου να λαλήση.

EKEINH : Και ποιά ναι τó τραγούδι της πως, είναι τονισμένο ;

EKEINOS : Βουβό μά δλο μουσική και όμορφη γεμάτο θρεμμένο με τής σιγκαλιάς τήν πλάστρα τή ψυχή απ' τήν άστεϊρευτη πηγή τ' όνειρου ποτισμένο. Και είναι μέσα στη ζωή τó χύσιμο τ' όνειρου σάν κάποιο τρεμοφέγγισμα στα δάθη του άνείρου.

EKEINH : Τά χείλη σου δένσμίγουνε κι αυτά σ' ένα τραγούδι

EKEINOS : Ποιά άλλο τραγούδι; π:όγλυκά από τή προσευχή μου που στέλνει στα ούρανια ή σιωπηλή ψυχή μου,

EKEINH : "Αχ ! πές μου τó τραγούδι σου !

EKEINOS : Είνε: τραγούδι άνείπωτο, είν' άπιαστο τραγούδι πλασμένο με όνειρα, πλασμένο με ψυχή.

Είνε σάν κάτι ζωτικό, και άγνωστο λουλούδι. Είνε: τραγούδι άνείπωτο, "Αν θέλεις να τ' άκούσης στην άγκαλιά μου τή θερμή πεσ' άπαλά τó δειλι κι' έν' ώ γλυκά θά σμίξουνε τά διψασμένα χείλη τά μάτια στύλωσε καλά προς τ' ούρανο τó βάθος και στό που ξεφυλλίζεται του δειλινού λουλούδι κι' οι δυο ψυχές μας άγκαλιά, δλο γλύκας και πάθος μαζί, θά ψιθυρίσουνε τ' άνείπωτο τραγούδι !

ΑΠΟ ΤΑ ΠΕΡΙΕΡΓΑ ΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ

ΤΟ ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ

Αστρονομία

α) εάν από τον πλανήτη μας βαδίσωμεν κατά μίαν διέυθυνσιν και διατρέξωμεν 54000.000 χιλιομέτρων έξερχόμεθα των όρίων του ήλιακού μας συστήματος,

Έάν προχωρήσωμεν περαιτέρω συναντώμεν εις άποστασιν 43000.000.000 χιλιομέτρων τον πρώτον ήλιον ουτό φώς φθάνει εις τον πλανήτην μας μετά 4 1/2 έτη.

β) εις τον ήλιον παρατηρήθησαν μέχρις σήμερον πολλά έκρηξεις των όποιων αι φλόγες έφθασαν μέχρις ύψους 400—700 εκατομμυρίων μέτρων άπό της επιφανείας του

γ) μέχρι τούδε κατεμετρήθησαν έπί του Άρεως 450 διώρυγες πλάτους 1000 μέτρων περίου εκάστη

Από τήν «Ψυσικήν» και Χημείαν

δ) τόσοσν ελάχιστον είνε τó βάρος των σωμάτων έξων άποτελοῦνται τά άτομα της ύλης, (ώστε 625000.00) έξ αυτών έχουσιν βάρος ένός γραμμαρίου τά σώματα τοιαῦτα είνε γνωστά υπό τó όνομα ήλεκτρονια.

ε) κοράματα 25 μερών χαλκού 40 κοβαλτίου και 60 μερών κασιτέρου, άντέχουν εις τās επιδράσεις των όξέων και έπι δλόκληρον έξαετίαν.

ΣΗΝΕΙΩΜΑΤΑ

Υστερα από άρκετή κύση άντιέλλει και πάλι ο «Αργερινός» στό στερέωμα της Τέχνης για να χύση δλόγυρα τις χρυσές του λάμψεις. Ζητούμε σγνώμη από τους συνδρομητάς μας για τó κενό που έσχηματίστηκε με τήν διακοπή αυτή, ύποσχόμενοι πως στό μέλλον θά θγαλήνη ταχτικά, άνανεωμένος και με 12 σελίδες. Έλπίζωμεν πως οι διαλεκτοί συνεργάτες μας θά μας περιβάλλουν με τήν στοργή, που μας έχάρισαν από τήν πρώτη του εμφάνιση. Με τήν ώραία αυτή έλπίζωμαι τή νέα στασιόδρομή μας.

Έξεδόθη τó φυλλάδιο 'Ιουλίου-Δεκεμβρίου (7—10) του γνωστού έκλεκτου περιοδικού «Νέα Τέχνη» με 70 σελίδες και 6 ηλ. διελεχτή. Τό φυλλάδιο αυτό είνε αφιερωμένο στον Καδάλη. Συνιστούμε θερμά στους άναγνώστας μας να γραφτούν συνδρομητές ή ν' αγοράσουν σε φυλλάδια τόπεριοδικό αυτό που θά πουλιέται προσεχώς και στα δυο πρακτορεία μας, γιατί είνε άληθινά άπαραίτητο για κάθε νέο που άσχολεϊται στη νεώτερη φιλολογική κίνηση.

Ο Κρητικός Φιλολογικός Σύλλογος έτοιμάζει για τās έορτάς μία έκθεση ζωγραφικής, πολυτελειότερη από κείνη που διοργάνωσε τό καλοκαίρι. Έλπίζωμε ή κοινωνία μας, που φροντίζει τώρα τελευταία σημαντικά να ενισχύη κάθε καλό και όμορφο έργο, θά ένθαρρήνη τους καλούς αυτούς νέους, που μέσα στη σημερινή διαφθορά των συνομηλικών των, έχουν προπάντων έπίγνωση του προορισμού των.

Επίσης παρακαλούμε θερμά όσους δέν έστειλαν άκόμη τήν συνδρομή τους να μας τή στείλουν όσον τό δυνατόν ταχύτερα διευκολύνοντας έτσι τó έργο μας. Στη σημερινή άκρίβεια κημιά καθυστέρηση δέν συγχώρεϊται.